

Niech żyje
Rząd robotniczy
i włościański!

Niech żyje
Socializm!

Ceny ogłoszeń

Ogłoszenia w tekście (przed kron.) Mk. 1200
Nekrologi . . . 800
zwyczajne . . . 750
drobne za jeden wyraz . . . 300
Ceny ogłoszeń należy rozumieć za wiersz wysokości 1 milimetra
Dla poszukujących pracy 50% rabatu
Ogłoszenia w Nr niedzielnym 25% drożej
Fantazyjne i tabele (bilanse) 50%
Ogłoszenia przyjęte po zamknięciu Administracji o 10% drożej

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia

Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Warunki prenumeraty:

w Warszawie z odnośnieniem
miesięcznie Mk. 1600.—
bez odnośnienia . . . 14500.—
na prowincji miesięcz. 16000.—
Zagranicą . . . 23000.—

Redakcja przyjmuje interesantów od 1.— 2 po pol. Za zwrot rękopisów redakcja nie odpowiada. Telefon Redakcji 176-70, Admin. 120-13.

Redakcja i Administracja: Warecka 7

Konto czekowe P. K. O. Nr. 175

Numer pojedynczy 600 mk.

Administracja czynna od 9 do 5-ej bez przerwy.

Kasa czynna od 11 do 2.

Rachunki płatne w srody.

Nowa akcja zamachowa.

Bomby krakowskie i warszawskie są dalszym ciągiem tej anarchicznej roboty, która tak jaskrawo ujawniła się 11-go i 16-go grudnia r. ub. Właściwie jednak dzieje spiskowo-zamachowej akcji, której celem jest zdobycie władzy dla reakcji, są znacznie starsze. Rozpoczęły się z chwilą powstania niepodległej Rzeczypospolitej. Te same żywioły, które za rządów zaborczych znosiły wszystko z wiernopoddania, a pokorą i przeklinają wszelką akcję czynną, przeciwko zaborcom wymierzoną — obecnie, w niepodległym Państwie polskim, zaczęły od początku posługiwać się orężem spisku, teroru i gwałtu. Dwa zamachy na Rząd Moraczewskiego, kilka spisków, zorganizowanych przeciwko Piłsudskiemu — aż nadto wyraźnie świadczyły, że żywioły reakcyjne w walce o władzę, przed niczem się nie cofają. Niestety, bezkarności tych pierwszych prób zamachowych rzuciła ponury cień na całą dalszą historię. Zespolona duchowo z całą reakcją europejską, nasza „Chjena” znajdowała dla siebie podniecie w każdym przejawie bojowej działalności monarchistów niemieckich, szczególnie zaś faszystów włoskich. Tragiczny grudzień ub. r. ujawnił nową formę tej akcji, dążącej do złamania Konstytucji przez gwałt, posuwającej się aż do zamordowania Prezydenta Rzeczypospolitej.

Po 16-ym grudnia faszizm naszych czarnosecinców cofnął się w podziemia. „Chjena” zajęła się pilnie i gorliwie zacieraniem śladów, bo zamachy nie dały jej tego, czego chciała: władzy. Wszystkie wpływy chjeńskie i cała agitacja zmierzają w tym kierunku, aby jej wszystko uszło bezkarnie. Wyzyskiwała w tym celu swoje ogromne stosunki w administracji i sądownictwie, terroryzowała swoimi bezprzykładnymi oszczerstwami i kłamstwami. I w rzeczy samej, obóz gwałtu i zamachów na Konstytucję pozostał całkowicie niemal nietknięty represjami. A jakie przytem dziwne rzeczy się działy, o tem świadczy znamienny szczegół, o którym niedawno pisaliśmy. Donieśliśmy o pogłoskach, że z kancelarii sędziego śledczego Żyżniewskiego, delegowanego do zbadania zajęć 11-go grudnia, zginęły akta sprawy tej dotyczącej. Śledztwa żadnego w tej sprawie nie było, a podejrzanego o kradzież woźnego pochicu usunięto z posady jako „umysłowo nienormalnego”. Zapytaliśmy w „Robotniku” władze, czy to prawda. Milczenie władz jest potwierdzeniem naszej wiadomości.

Jednocześnie z tą akcją zacierania śladów, „Chjena” prowadziła forsowną robotę konspiracyjną — w kierunku wzmocnienia i rozszerzenia organizacji faszystowskich oraz jawną — w kierunku gloryfikacji Niewiadomskiego i szerzenia jego „zaślad”. Kult zbrodni rozkwitnął w najlepsze.

I oto mamy dzisiaj bomby krakowskie i warszawskie, „tajemnicze”, „zagadkowe” bomby. Ale co doprowadziło do tych bomb, jak nie szerzony namiętnie kult zbrodni, jak nie bezkarności dotychczasowych prób zamachowych, jak nie działalność, systematycznie zmierzająca do szerzenia zamętu i dezorganizacji?!

Przygrywką był „skromny” i mało głośny zamach na mieszkanie pośła dr. Weinziehera w Będzinie. Potem raz po raz zaczęły wybuchać bomby w Krakowie, o znacznie już poważniejszym charakterze. Sprawców nie wykryto, chociaż Kraków jest małym miastem i chociaż sami sprawcy w listach do dzienników wyjawili motyw swojej akcji terrorystycznej. Ale wtedy „Chjena” groźnie oświadczyła, że sprawców wolno i należy wszędzie szukać — ale wara od szukania ich w kołach czarnosecinców bojówek, bo takich nie było i nie ma. Wszyscy o tych bojówkach wiedzą, udział ich w zamachu 11-go grudnia znany jest dobrze (zapewne dlatego, że bojówek czarnosecinców „nie ma” — ukradziono akta śledztwa), czy Niewiadomski należał do jakiejś specjalnej organizacji spiskowej — niewiadomo, bo w tym kierunku śledztwa wcale nie prowadzono; ale to wiadomo, że wyszedł z obozu chjeńskiego, a gloryfikacja mordu aż nadto świadczy o tendencjach „Chjeny”. Ale naturalnie „Chjena” musi zacierać ślady; dlatego wszyscy mogli robić zamachy dynamitowe na mieszkanie dr. Weinziehera, na dom rektora Natanson, na lokal „Bundu”, na lokal dziennika żydowskiego — tylko nie bojówki czarnosecincowe...

Bomby przeniosły się z Krakowa do Warszawy. Szyld antysemitki już był niewygodny. Zaczęła się więc nowa gra prowokacyjna, której szczególnie potwornym wyrazem był zamach dynamitowy w Uniwersytecie...

Jest to piekielna intryga, która musi być wykryta. Ten złowrogi mrok konspiracji dynamitowych musi być rozproszony niezwłocznie. Sprężyny zbrodniczej akcji muszą być odsłonięte, a ona sama zduszona z całą bezwzględnością.

Przesilenie gabinetowe od dłuższego już czasu dezorganizuje nasze życie publiczne. Ale tę dezorganizację parlamentarną, którą zawdzięczamy sojusznikowi Witosa z „Chjeną”, dziesięciokrotnie powiększa nowe rozszalenie się akcji spiskowo-zamachowej w nowej formie zamachów dynamitowych.

Te metody potworne gwałtu i teroru, które krwawo zapisały karty grudniowe naszych dziejów, muszą być wreszcie wykorzenione i zmiażdżone.

Sprawa zamachów dynamitowych w komisji administracyjnej.

Na wczorajsze posiedzenie komisji administracyjnej wyznaczona była sprawa rehabilitacji zawieszonych w urzędowaniu urzędników żydów z Małopolski, oraz sprawa wymiaru kar administracyjnych i środków prawnych od orzeczeń władz administracyjnych.

Głównym przedmiotem obrad komisji była jednak inna sprawa, która dostała się na komisję sposobem nieformalnym, mianowicie, sprawa zamachów dynamitowych z ostatnich dni. Sprawa ta, jak się w toku dyskusji okazało, miała być przez stronnictwa prawicy użyta celem wyrażenia nieufności Rządowi gen. Sikorskiego, o ile możliwości bez potrzeby uciekania się do plenum sejmowego.

Posel Kozłowski (Z. L.-N.) postawił przed porządkiem dziennym propozycję naradzenia się nad działaniem władz bezpieczeństwa w związku z bombą w Uniwersytecie. Przew. pos. Thugutt stwierdził, że komisja w tej sprawie nie otrzymała żadnego materiału dla opracowania od plenum Sejmu i dlatego nie mogłaby powziąć żadnych wniosków. Nie mniej jednak komisja może naradzić się nad tą sprawą po wyczerpaniu porządku dziennego. Istotnie też po omówieniu spraw, będących na porządku dziennym w obecności przedstawicieli Rządu w osobach Komendanta Głównego Policji Państwowej, pułk. Bayera, i dyr. Dep. Bezp., p. Bilskiego, komisja rozpoczęła obrady nad zdarzeniami ostatnich dni. Tu jednak wykryły się rychło właściwe nici „zaniepokojenia” przedstawicieli prawicy. Posel Wierczak (Z. L.-N.) przedłożył wniosek, stwierdzający, że władze bezpieczeństwa publicznego nie czynią zadość swemu zadaniu i zapytujący jednocześnie Min. Spraw Wewnętrznych, czy może, w tych warunkach ponosić odpowiedzialność za te władcze. Wniosek ten, dotyczący sprawy, która nie była zgłoszona na plenum Sejmu, został zdjęty z porządku dziennego na skutek protestu pos. tow. dr. Pragiera.

P. Holeksa (Ch. D.) odczytał odezwę Krakowskiej Rady Robotniczej i oświadczył, że... protest robotników krakowskich przeciwko zamachom dynamitowym w Krakowie mógł spowodować zamachy dynamitowe w Warszawie.

Grę prawicy uwydatnił najlepiej p. Korfanty, który usiłował przemycić wniosek p. Holeksy, jako „interpelację Komisji administracyjnej”. Domagał się niezwłocznego przybycia na komisję Prezydenta Ministrów, gen. Sikorskiego, celem złożenia oświadczenia i

wysłuchania „miarodajnej opinii komisji w sprawie działalności Min. Spraw Wewnętrznych. Tow. dr. Pragier (przerywa): „Komisja Administracyjna nie jest łapką na myszy”.

Ostatecznie prawica zdecydowała się naradę w sprawie zamachów dynamitowych traktować, jako nieobowiązującą do czasu otrzymania materiałów w formie prawidłowej. Tow. dr. Pragier w dłuższym przemówieniu oświetlił podkład polityczny zamachów, które wszystkie wiodą swój początek od zamachu grudniowego na Zgromadzenie Narodowe i Prezydenta. Bezczyńność władz bezpieczeństwa była wówczas popierana przez stronnictwa prawicy i ich prasę. Urzędnicy winni nadużyć służbowych i sabotażu byli przez te stronnictwa i prasę stale bronieni i zasłaniany przed odpowiedzialnością. Obecnie zamachy dynamitowe w Krakowie nie zostały wyświełone dzięki bezczynności tamtejszych władz, podległych całkowicie wpływom politycznym i organizacyjnym prawicy. Klasa robotnicza i cała demokracja polska ze zrozumiałą uwagą śledzi przebieg ostatnich wydarzeń i widzi w nich potwierdzenie pogłosek, szerzonych uporczywie o „przesileniu” w systemie rządzenia Polską, dokonane się mającym drogą pozaparlamentarną. Bomby, które „same” tu i owadzie się pojawiają, to tylko drobna cząstka wielkiego magazynu materiałów wybuchowych, który przygotowywany jest od dość już dawna przez tajne organizacje, znane stronnictwom prawicy sejmowej. Tow. dr. Pragier oświadczył, że Polska Partja Socjalistyczna zamierza w walce politycznej, jaka się w Polsce toczy, pozostać na gruncie parlamentaryzmu i w interesie klasy robotniczej i Rzeczypospolitej korzystać z sił, jakie posiada w Sejmie. Tego lojalnego stanowiska nie należy jednak rozumieć w ten sposób, jakoby P. P. S. poza przedstawicielstwem sejmowym nie rozporządzała innymi sposobami działania i pozwoliła bez oporu na dokonanie prawicowego przewrotu w Polsce. Ktokolwiek zechce dokonać w Polsce przewrotu drogą organizowania drużyn faszystowskich, ten niechaj wie, że drużyny te napotkają na opór żywiołowy mas robotniczych w mieście i na wsi. Opór ten wzmocniac będzie przekonanie, że Polska zbudowana siłami demokracji polskiej nie może być oddana na łup dyktatury reakcji.

Po przemówieniu p. Putka posiedzenie zamknięto.

Po zamachu w Uniwersytecie.

Drugi z rzędu wybuch bomby w Warszawie postawił na nogi wszystkie władze śledcze i policyjne. Śledztwo powierzono sędziemu do spraw szczególnej wagi Luxemburgowi, który jeszcze nocy ubiegłej zarządził

kilkadziesiąt aresztowań

głównie wśród młodzieży akademickiej różnych przekonań i kierunków politycznych. Po przesłuchaniu wypuszczono na wolność przeważną część aresztowanych. Obecnie znajduje się pod aresztem kilkanaście osób, podobno dziewiętnaście.

M. in. aresztowano P. P. S.-owca tow. Garlickiego, sekretarza T. U. R., wiceprezesa Rady Nadzorczej „Bratniej Pomocy” Uniw. z powodu denuncjacji jednego z prowadzących uniwersyteckiej chjeny, który oświadczył, że tow. Garlicki jest komunistą.

Śledztwo prowadzone jest z wyjątkową energią, ale mimo to dotychczas nie udało się trafić na trop właściwych sprawców zamachu, którzy są nadal nieuchwytni i nagrywają się wprost z władz bezpieczeństwa, czego dowodem trzeci zamach przy ul. Nowy Świat.

Nie uchroniło przed nowym zamachem terrorystycznym wzmocnione

pogotowie policji

na terenie całej Warszawy. Wzmocniono posterunki i patrole, które otrzymały polecenie nie dopuszczać do skupień i do tamowania ruchu ulicznego. Patrole piesze, konne i rowerowe krążyły po mieście cały dzień.

Obstawiono policją szereg gmachów i lokali, co do których istniały podejrzenia, że mogą być one przedmiotem zamachu.

Nagroda za wykrycie sprawców zamachu.

P. Komisarz Rządu Beczkowicz ustanowił nagrodę w kwocie 20 milionów mk. dla osoby, która przyczyni się do wykrycia sprawców zamachu na uniwersytecie. Wiadomości zgłaszać należy do władz prowadzących śledztwo przy ul. Senatorskiej 12 i Daniłowiczowskiej 3.

Zgon prof. Orzęckiego.

Wczoraj o godz. 10 rano w szpitalu św. Rocha zmarł na skutek odniesionych ran i wpływu krwi ofiara onegdajszego zamachu profesor statystyki na Uniwersytecie Warszawskim — Roman Orzęcki.

W ostatnich chwilach życia zmarłego tragicznie profesora znajdowali się przy nim: żona, syn, córka, oraz doktor Wislocki.

Na gmachu uniwersytetu wywieszono czarne chorągwie.

Profesor Orzęcki urodził się w r. 1863 w Rosji, gdzie też ukończył studia wyższe. Pracę naukową rozpoczął tłumaczeniem na język rosyjski szeregu dzieł ekonomicznych. Następnie został mianowany kolejno docentem ekonomii społecznej w uniwersytecie odeskim, profesorem uniwersytetu w Petersburgu, Liceum Prawnego w Jarosławiu i uniwersytetu w Charkowie. Główne Jego dzieło, które przysporzyło mu światową sławę — to wydane w 1910 r. po rosyjsku „Swodnyje przynaki”. W dziele tem stworzył nowy system statystyki, oparty na podstawie matematycznej i formalno-logicznej, odznaczający się niezwykłą jasnością i prostotą. Zmarły prof. Orzęcki odznaczał się wielostronnością zainteresowań, dociekaniem jego z teorii statystyki mają więc trwałe znaczenie nie tylko dla ekonomistów, ale i również dla filozofów i przyrodników. Jako profesor odznaczał się wielkimi zaletami pedagogicznymi, wykład Jego był jasny i zrozumiały. Oddany całkowicie nauce i pracy, obdarzony przytem fenomenalną pamięcią, był typem idealnego profesora, któremu danem byłoby niewątpliwie wykształcić młodą generację tak potrzebnych nam ekonomistów i statystyków. Zmuszony pracować wśród obcych, po długich latach rozpoczął pracę w kraju z całym zapętem wiecznie młodego ducha i jak widać Jego zyskała Mu uznanie całego świata naukowego, tak niepospolite zalety charakteru zdobyły mu wstępny bojem serca młodzieży, tej, która się rzeczywiście kształcić pragnie. W zmarłym żegnamy człowieka głębokiej wiedzy i szczerego demokratę!

Zewszą płyną odezwy i listy, wyrażające bolewnia i oburzenie z powodu wczorajszego zamachu.

Prezydium Ogólnopolsk. Związku „Bratnich Pomocy”, Zarząd Związku kół naukowych i Prezydium Związku polskich korporacji akademickich nadesłały list adresowany do Rektora Uniwersytetu Warsz., w którym wyrażają oburzenie z powodu zamachu na Uniwersytet i ból z powodu zgonu cenionego i kochanego przez młodzież prof. Orzęckiego. Zarządy „Bratnich Pomocy” Uniwersytetu, Politechniki, Szkoły Głównej i Gospodarstwa wiejskiego, Wyższej Szkoły Handlowej wydały odezwy, w której po stwierdzeniu oburzenia i żalu, wzywają młodzież akademicką do zachowania spokoju i rozważli, w momencie kiedy społeczne mgły chcą zakłócić spokojny tok polskiego życia państwowego. Odezwa wyraża nadzieję, że czynniki rządowe, które jedynie są powołane do zajęcia się sprawą zamachu, wykryją sprawców zbrodni.

DO OGÓLNU MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ. Komunikat.

Od roku niemal trwa w Polsce posiew nienawiści i demagogii. Coraz szersze kręgi zakresła fala zdziwienia moralnego. W namiętym pościgu za władzą, nie cofają się żywioły wsteczności przed żadnym środkiem demoralizacji społeczeństwa.

Z całą energią protestowaliśmy ustawicznie przeciw nikczemnej owej akcji, zmierzającej do zatrucia atmosfery wyższych uczelni wyzywaniem zwyrodniałego nacjonalizmu. Z poza antysemickich manifestacji, z poza zaburzeń ulicznych, w których wybitny był udział młodzieży akademickiej — widzieliśmy jasno wyzierającą zbrodnia dłoń podziemnego spisku. Dziś triumfować mogą ci, których wysiłki zmierzają i zmierzają nadal do rozrępania, chaosowi i anarchii walk bratobójczych. Dziś, gdy uginą się pod brzemieniem bólu Rzeczpospolita, gdy harbę Jej znacza ślady wybuchów dynamitowych — w Krakowie, Warszawie i Łodzi, nie zmylą nikogo lzy krokodyla, przelewane obłudnie przez tych, którzy sami wkładali nóż w ręce akademika. W tych warunkach zaniera się granica między zbrodniczym czynem fanatyka, a nikczemnością prowokatora. Nie wolno nikomu prządzać wynikiów śledztwa, które wyłaniać będzie w stanie określić bezpośrednich sprawców. Ale jedno jest jasne: krwawa odpowiedzialność za całokształt wydarzeń spada na barki konspiracji, z której imieniem związane już zostały — wobec opinii publicznej i historii — idee mordy, propaganda zbrodni.

Widmo zagłady moralnej grozi społeczeństwu, które nie zdoła otrząsnąć się z żywiołów występku. Niechaj na odgłos wybuchów ockną się wreszcie sumienia i umysły. W chwili, gdy znakomity uczony, profesor Uniwersytetu, staje się tragiczną ofiarą zdziwiających namiętności, wzywamy wszystkich akademików socjalistycznych, wszystkich tych, którzy myślą jasno i uczciwie, — do spóldziałania

w celu wykrycia i zdemaskowania zbrodniczych spisków, usiłujących steroryzować życie społeczeństwa.

Zarząd
Środ. Warszawskiego Związku Niezależnej
Młodzieży Socjalistycznej.

Żałobne posiedzenie Senatu.

Senat Uniwersytetu Warszawskiego odbył dziś o godz. 12 żałobne posiedzenie, na którym postanowił wydać odezwę, wzywającą Rząd do energicznej walki z zamachowcami.

Następnie postanowiono, iż pogrzeb odbędzie się w poniedziałek o g. 10 r. z kościoła św. Krzyża.

Kondolencje.

Z powodu tragicznej śmierci ś. p. Orzęckiego wyrazili kondolencje rodzinie zmarłego i rektorowi Uniwersytetu; w imieniu prezydium Rady Ministrów radca Burek, w imieniu prezesa ministrów pułkownik Kukowski.

Jeszcze jedna bomba w Warszawie.

I znów bomba.

Tym razem sprawcy zawrócili na drogę, po której kroczyli podczas zamachów krakowskich, odsłaniając jasno swe faszyzowskie oblicze.

Wczoraj o godz. parę minut przed jedenastą wieczorem na ulicy Nowy Świat Nr. 21. rozległ się huk pękającej bomby. W parę minut na miejsce wypadku zjechał oddział straży ogniowej z Nowego Świata i przybyły oddział policji z p. nadkomisarzem Sonnenbergiem, komisarzami Piątkiewiczem i Zielińskim na czele.

Okazało się, że bomba została podłożona pod drzwiami lokalu żydowskiej Strzechy akademickiej.

Na szczęście wczorajsza bomba zawiodła oczekiwania zamachowców.

Skutek jej był minimalny. Jedynie drzwi wejściowe do Strzechy cokolwiek zostały uszkodzone. Huk był niezbyt wielki i wstrząśnienie nieznaczne.

Widać bomba była nieudolnie spreparowana.

Zawieszenie wykładów.

Wykłady w uniwersytecie na skutek rozporządzenia rektora zawieszono na przeciąg dwóch dni. Uniwersytet jest zamknięty i policja (prócz zamieszkałych na terenie Uniwersytetu) nikogo nie wpuszcza na dziedziniec.

„Bomba” w „Gazecie Porannej”

po bliższym zbadaniu okazała się bardzo nieszkodliwa. Sporządzona była z t. zw. perditu, materiału wybuchowego względnie słabego, obecnie już nie używanego w wojsku. Perditu używa się jeszcze niekiedy w kamieniołomach i w kopalniach. Nabój znaleziony w „Gazecie Porannej” zawierał ok. 2-ch kilo perdidu, ale bez t. zw. zapalu. Gdyby nawet lont dopalił się do końca, wybuch nie nastąpiłby właśnie z powodu braku zapalu. Perditi wybuchą jedynie wówczas, kiedy uprzednio następuje detonacja zapalu, spowodowana paleniem się lontu.

Uszkodzeń większych nie było, za to na całych schodach i w lokalu Strzechy urosił się kurz i niebawo wprost gryzący saduch.

Jeden z policjantów, który czas dłuższy przebywał na miejscu wybuchu, omdlał.

Prowadzący śledztwo urzędnicy nie mogli przez czas dłuższy znajdować się w okolicy miejsca eksplozji, z powodu zaduchu, który wywoływał nawet kichanie i ksztuszenie się.

W lokalu „Strzechy” znajdowało się jedynie kilka osób ze służby, która sprzątała sale i jeden członek zarządu organizacji.

Sprawców zamachu, jak zwykle, nie złapano.

Po podłożeniu już bomby zamachowcy musieli wyjść przez bramę, którą z powodu spóźnionej pory otworzył im zapewne dozorca domu.

To już czwarta bomba.

Zamachowcy nie śpią, a władze...?

Komisja budżetowa przeciwko Rządowi.

Pod przewodnictwem posła Głębickiego obradowała wczoraj komisja budżetowa nad projektem budżetowym na drugi kwartał roku bieżącego. Jak wiadomo, wskutek odmowy klubów chjny i piastowców referat objął pos. Sanojca z Wyzwolenia, który też przedstawił w krótkich słowach konieczność uchwalenia projektu wobec braku zatwierdzonego przez Sejm budżetu zwyczajnego, przedłożonego przez Rząd dopiero przed kilkoma dniami. Projektowi należy uchwalić, aby wyjść ze stanu ex lex, w którym znajdujemy się od 1 kwietnia i stworzyć stan prawny.

Pos. Zdziechowski (Zw. Lud. Nar.) wniósł o skrócenie dwóch pozycji projektu budżetowego, a mianowicie 340 milionów marek na uzupełnienie funduszu dyspozycyjnego prezesa Rady Ministrów i 1350 milionów na uzupełnienie funduszu dyspozycyjnego Min. spraw zagranicznych. P. Zdziechowski pominął rzeczową stronę żądań rządu i oświadczył, że nie ma zaufania do obu wymienionych ministrów.

Tow. Moraczewski zapytał przedstawiciela Rządu, dyr. dep. budżetowego Zaczka, jaka część żądanych przez Prez. Rady Min. kwot została zużyta na przyjęcie Focha, szefa sztabu angielskiego, jaka została zachowana na przyjęcie rumuńskiej pary królewskiej i t. p. Dalej — ile z preliminowanej na Min. spraw zag. kwoty zużyto na koszty połączone z przeprowadzeniem akcji uznania granic Rzplitej.

Dyr. Zaczek oświadczył, że szczegółów ze względu na charakter funduszu dyspozycyjnego podać nie może, że jednak uczynią to ministrowie Sikorski i Skrzyński na żądanie komisji, ale już teraz może zapewnić, że cała kwota, o którą się dopomina Min. S. Z., oraz przeważna część funduszu dyspozycyjnego Prez. Rady Min. została zużyta na cele wymienione przez tow. Moraczewskiego.

Po oświadczeniu p. Jaroszyńskiego imieniem Klubu Dubanowicza, że popiera wniosek pos. Zdziechowskiego, przedstawicieli wszystkich klubów mniejszości narodowych oświadczyli, że przyłączają się do wniosku Chjny i że głosować będą przeciw funduszowi dyspozycyjnemu Prezydenta Ministrów.

Imieniem Piasta zarzuca poseł Byrka, że budżetowanie wydatków na przyjęcie Focha i na koszty połączone z ustaleniem granic nie należą do funduszu dyspozycyjnego i powinny figurować w innych działach. Z tych motywów klub Piasta głosować będzie przeciw obydwu funduszom dyspozycyjnym.

Pos. Szreiber (Koło żyd.) stracił zupełnie zaufanie do Sikorskiego już po pierwszej jego mowie. Ta nieufność wzrosła, gdy doszedł do przekonania, że p. Sikorski nie spełnia nawet przyrzeczeń danych w exposé.

Pos. Wasinczuk (Ukraińiec) krytykował Rząd z powodu jego stosunku do autokefalnego kościoła prawosławnego.

P. Piesch (Niemiec) odczytał uchwałę swego klubu, odmawiającą prezydentowi Ministrów zaufania.

Imieniem Wyzwolenia pos. Rudziński oświadczył, że będzie głosował za całością przedłożonego budżetu prowizorycznego, a to ze względu, że Rząd p. Sikorskiego stał na gruncie konstytucji demokratycznej i w miarę możliwości dąży do jej realizowania. Wyzwolenie jest zdania, że Rząd p. Sikorskiego popełnił wiele błędów, że jednak w danej chwili bierze pod uwagę wytyczną tego Rządu, odpowiadającą państwowym interesom Polski.

Pos. Chądzyński (N. P. R.) zgadza się na uchwalenie całego projektu.

Rząd Sikorskiego przedłożył szereg ustaw o istocie społecznej, między innymi także ustawę ubezpieczającą robotników na wypadek bezrobocia, i z punktu widzenia robotniczego zasługuje na poparcie.

Pos. Rozmaryn (Koło żyd.) uzasadnia swoje stanowisko, odmawiając Rządowi zaufania. Rząd Sikorskiego mimo liberalizowania, nie różni się niczem od oczekiwanego antysemickiego rządu reakcyjnego. Nic przeto dziwnego, że Żydzi i inne mniejszości narodowe w utrzymaniu tego Rządu żadnego interesu nie mają. Niechaj rządy przejdą w ręce, które bez obsłonek, jawnie i szczerzej przeprowadzają swój program.

Pos. Chaciński (Ch.-D.) przyłącza się do wniosku Zdziechowskiego. Jeżeli poseł Rudziński zarzuci Rządowi, że nie ścisłał zamachowców z 11 grudnia i dalszych usiłowań zbrojnej reakcji, — to Chadey z tego tytułu wyrażają p. Sikorskiemu uznanie.

Tow. Moraczewski jest w zasadzie przeciwnikiem funduszy dyspozycyjnych. Wszystkie wydatki Rządu winny być jawne i przez Sejm kontrolowane, ale w danym wypadku nie chodzi o zasadnicze rozstrzygnięcie tej kwestji, lecz o atak reakcji przeciw Rządowi demokratycznemu. I to stanowi o głosowaniu P. P. S. Rząd Sikorskiego nie odpowiedział naszym wymaganiom ale przynajmniej trzeba, że w obecnych warunkach trudno o lepszy Rząd.

P. P. S. od chwili swego powstania była stronnictwem niepodległościowym i

nawet w czasach, gdy inni się załamywali, z nieugiętą konsekwencją dążyła do urzeczywistnienia swego programu.

Stronnictwo nasze pragnie utrwalić niepodległość Polski na podstawach demokracji. Reakcja w swej istocie zwraca się przeciwko niezależnemu bytowi Rzplitej i w walce z tą reakcją głosować będziemy za Rządem, przez nią zawzięcie zwalczanym. Sikorski prowadzi politykę pokojową. Fakt ten znalazł uznanie w światowej polityce. W ten sposób naprawił Sikorski opinję Polski zagranicą, która do niedawna wierzyła wieściom o imperjalizmie polskim, opartym na polityce naszej reakcji nacjonalistycznej.

Przy głosowaniu międzynarodowy związek nacjonalistów ławą zwrócił się przeciw Sikorskiemu. Narodowi demokraci, chrześcijanie, agrariusze, obywatelscy, piastowcy, narodowcy żydowski, niemieccy i ukraińscy — skupili się pod jednym sztandarem i 21 głosów padło za wnioskiem odmawiającym prezydentowi Sikorskiemu funduszu dyspozycyjnego. Głosy P. P. S., Wyzwolenia i N. P. R. w liczbie 9 padły za utrzymaniem funduszu.

W głosowaniu nad funduszem dyspozycyjnym Min. Spraw Zagr. Klub żydowski głosował za p. Skrzyńskim, Rusini i Niemcy z Chjną. Za wnioskiem p. Zdziechowskiego wypowiedziało się 17 przeciwników 13.

Wobec wyniku głosowania większość reakcyjna powierzyła referat na plenum endeckowi p. Zdziechowskiemu.

Skarb a Sejm.

Ubiegły miesiąc — kwiecień — mógł być pierwszym miesiącem, w którym wydatki państwowe byłyby pokryte wpływami bieżącymi, gdyby... nie, gdyby nie sojusz Witosza z „Chjną”.

Oto wedle dokonanej ostatnio przez ministerjum skarbu zestawienia wydatki budżetowe w kwietniu wyniosły 813 miliardów, wpływy zaś skarbowe w postaci podatków i opłat 553 miliardy. Deficyt zatem tego miesiąca wyniósł 260 miliardów. Ponieważ na pokrycie tego deficytu skarb otrzymał zasilek pod postacią wpływu za bony złote w sumie 81 miliardów, resztę deficytu musiano pokryć drukiem banknotów. Reszta ta wyniosła 179 miliardów, t. j. tyle, ile Min. skarbu miało otrzymać z podwyższonego podatku gruntowego, który nie został dotąd uchwalony z winy posłów chjńskich i witosowskich.

Oni to przedewszystkiem ponoszą odpowiedzialność za spadek marki polskiej, wywołany dalszą pracą maszyn drukarskich, która mogła ograniczyć do minimum wpływ racjonalnych podatków.

Zatrzymanie 4 wagonów jaj

Próba przemycenia jaj do Gdańska.

Wczoraj po południu na dworcu wschodnim zatrzymano 4 wagony jaj, przeznaczonych dla firmy braci Gerstenzang w Gdańsku. Wobec tego, że firma Gerstenzang znana jest z tego, że uprawia przemysłnictwo jaj zagranicę, wagony te opieczętowano. Jeden z pięciu braci, współwłaścicieli firmy, został aresztowany podczas pobytu w Warszawie, do której przybył widocznie, aby dopilnować transportu tych 4 wagonów. Śledztwo prowadzi sędzia Jasiński, który po przesłuchaniu p. Gerstenzanga zatrzymał go w areszcie śledczym.

Może wreszcie nasze władze śledcze wezmą się energicznie do wszelkiego rodzaju przemytników, nawet tak niezmiernie bogatych miliardów, jak p. Gerstenzang, król jajowy? Złapano przecież Gerstenzanga na gorącym uczynku i to powinno stanowić dostateczną podstawę dla wytoczenia im sprawy sądowej, mimo, że są oni posiadaczami olbrzymiej fortuny i mają zapewne rozległe stosunki.

Tymczasem mówi się o tem, że p. Gerstenzang ma być wypuszczony.

Co kosztuje reprezentacja Polski zagranicą?

Ze złożonego sejmowi preliminarza budżetowego okazuje się, iż reprezentacja Polski zagranicą, t. j. utrzymanie poselstw i konsulatów kosztować będzie w r. b. 45.154.379 tys. marek, nie licząc utrzymania zarządu centralnego, komisariatu generalnego w Gdańsku i wydatków związanych z traktatami i umowami międzynarodowymi.

Polska posiada reprezentacje swe: poselstwa i konsulaty w 31 krajach, przyczem utrzymanie poselstw pociąga za sobą koszt 25 miliardów, utrzymanie zaś konsulatów — 17 miliardów. Wydatki zarządu centralnego wynoszą 14 miliardów, biura komisariatu w Gdańsku 631 milionów, inne wydatki, a głównie zobowiązania traktatowe, — udział w Lidze narodów i t. p. 16 miliardów.

Ogólny koszt utrzymania ministerjum spraw zagranicznych stanowi — wedle wyliczenia ministerjum skarbu — 0,92% całego budżetu państwowego.

Kongres socjalistyczny w Hamburgu.

Walka z reakcją międzynarodową — referat tow. Bauera.

Właściwe obrady kongresu rozpoczęły się we wtorek referatem tow. Ottona Bauera na temat walki z reakcją międzynarodową. Oto treść referatu.

Zadaniem proletariatu jest stworzenie nowej, młodej Europy, Europy proletariackiej. Reakcja panuje obecnie we wszystkich krajach, ale dla skutecznej z nią walki należy uświadomić sobie, gdzie są najważniejsze ośrodki, by proletariatus mógł skierować przeciwko nim wszystkie swe siły. **Pierwszym takim ośrodkiem niebezpiecznym jest Rosja.**

Jeżeli dzisiaj reakcja jeszcze panuje, to rząd sowiecki ponosi sam w dużej mierze odpowiedzialność za to, mimo wszystkich dotychczasowych prób interwencji ze strony reakcji międzynarodowej, dzięki swej polityce rozbijania partii socjalistycznych i związków zawodowych. Polityka interwencji rządów kapitalistycznych wymierzona jest w istocie swej nie przeciwko republice sowieckiej, lecz przeciwko samej rewolucji rosyjskiej. Dlatego też, jakkolwiek nas dzieli różnica z bolszewikami, musimy z całą siłą broń tej rewolucji i zwalczać politykę interwencji.

Drugim, niemniej ważnym punktem są Niemcy. Kontrrewolucja niemiecka nie jest pokonana i stanowi groźbę nie tylko dla robotników niemieckich, lecz także dla proletariatu innych krajów. Zwycięstwo reakcji niemieckiej byłoby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla zdobycy wszystkich rewolucji środkowo-europejskich i największą groźbą dla pokoju światowego. Walka, tocząca się w Niemczech, ma swe przyczyny w polityce sabotażu odszkodowań ze strony niemieckich klas posiadających, oraz w imperjalizmie francuskim, dzięki któremu reakcja niemiecka stała się tak potężna. Obowiązkiem wszystkich robotników jest popieranie niemieckiego proletariatu w jego walce z reakcją.

Trzecim ośrodkiem, kryjącym w sobie niebezpieczeństwa, są Włochy. Faszyzm, który zniszczył wszystkie elementy demokracji i zgwałcił środki mordu, podpalał i okrucieństw wszelkiego rodzaju proletariatus włoski, jest również sprawą, obchodzącą ogół robotników. Faszyzm włoski stał się olbrzymim bodźcem dla reakcji wszystkich krajów. W Europie środkowej jesteśmy dziś zmuszeni przeciwstawić organizacjom bojowym faszystowskiej organizacji obronne proletariatus. We Włoszech udało się otoczyć cały kraj murem cenzury pocztowej i prasowej, ponieważ rządzący sami nie wiedzą, co się tam właściwie dzieje. Mur ten musimy przełamać, musimy obudzić sumienie świata, jako jedynego i najważniejszego sprzymierzeńca proletariatus włoskiego.

Wreszcie ostatnim z wielkich ognisk reakcji są Węgry. Opanowany przez brutalną i żądną krwi kastę oficerską, kraj ten jest wrogiem śmiertelnym pokoju republikańskiego w całej Europie środkowej. Rzeczą znaną dla stosunków na Węgrzech jest np., że towarzysze węgierscy wybrali wprawdzie delegację na kongres, która jednak nie odważyła się przyjechać do Hamburga, ponieważ gdyby zabrała tu głos, znalazłaby się po powrocie w więzieniu. Żaden rząd państw pokonanych nie cieszy się w Ententy takimi względami, co rząd Horthyego. Pewnie, że traktat z Trianonu ma swe ujemne strony, ale rząd, morderca robotników swego kraju, nie może liczyć na pomoc proletariatus międzynarodowego. Nie może on domagać się, abyśmy mu w czemkolwiek przysłużyli się w razie krzywdy doznanej, dopóki robotnicy węgierscy nie otrzymają swobody ruchów.

Następnie Bauer omówił sytuację w Austrii, gdzie od chwili oddania jej pod kontrolę Ligi Narodów, również reakcja

się wzmaga. Kontrola taka ma być rozszerzona również na Węgry i Niemcy, a w tem tkwi największe niebezpieczeństwo reakcji międzynarodowej.

Mowami i rezolucjami nie zażegnamy niebezpieczeństwa. Musimy szukać środków dla ściślejszej współpracy partii socjalistycznych w walce z reakcją. Nie idzie tu o środki, które nie zawsze się kończą zwycięstwem, jak np. powstanie, czy nawet strajk powszechny. Ale koniecznym jest zespolenie akcji parlamentarnej i akcji masowej poza parlamentem. Od nas wszystkich, od mas, które nas tu wysłały, zależy, co zdołamy uczynić z nowego instrumentu zjednoczonej Międzynarodówki, by nie potrzebna było — jak przed stu laty — czekać 7 lat na zwycięstwo rewolucji lipcowej proletariatus.

..

Po mowie Bauera odroczone posiedzenie plenarne do następnego dnia, resztę zaś czasu poświęcono pracom komisji.

Komisja dla spraw imperjalizmu i traktatów pokojowych obradowała pod przewodnictwem tow. Huysmansa i po dłuższej dyskusji wybrano dwie podkomisje dla opracowania projektów rezolucji. Pierwsza podkomisja, badająca sprawę odszkodowań i okupacji zagł. Ruhry składa się z tow. Bergera (Stany Zjedn.), Bluma (Francja), Brantinga (Szwecja), Breitscheida (Niemcy), Modigliani'ego (Włochy), Troelstra (Holandia), Vandervelde'a (Belgia) i Webba (Anglia). Podkomisja, zajmująca się zbadaniem ogólnych zagadnień, związanych z traktatami pokojowymi składa się z tow. Bauera, Buxtona (Anglia), Dana (Rosja), Engberga (Szwecja), Hilferdinga (Niemcy) i Huysmansa (Belgia).

Komisja dla sprawy walki z reakcją obrabiała na przewodniczącego Bauera, na zastępczynię Beatrycę Webbowa.

Komisja dla sprawy obrony 8-godz. dnia pracy i prawodawstwa społecznego obradowała pod przewodnictwem Thomasa (Anglia) i przyjęła jednomyślnie rezolucję, w której m. in. potępia się stanowisko tych rządów, które nie stosują się do uchwał międzynarodowych w sprawie 8-godz. dnia pracy i innych z zakresu ustawodawstwa robotniczego, lub też uchwały te przekraczają.

Komisja dla sprawy organizacji nowej Międzynarodówki pod kierunkiem Adlera i Shaw'a rozpatrywała statut, przygotowany przez komitet 9-ciu obu 5. międzynarodówek.

Co do podziału głosów na różne kraje, opracowano wnioski, na podstawie którego przypadłoby na: Anglię i Niemcy po 30 głosów, Czechosłowację, Francję i Włochy po 16 głosów (przezem czeszy socjaliści mieli prawo do 9 gł., niemieccy zaś do 7), Belgię i Antwerpię po 15, Szwecję, Danję, Rosję i Stany Zjednoczone po 12, Węgry 8, Holandję i Szwajcarię po 7, Grecję, Finlandję i Norwegię po 3, inne kraje po 1. **Co do reprezentacji Polski nie powzięto jeszcze uchwały.** Powyższy podział głosów spotkał się z protestem wielu partii.

Komisja mandatowa pod przewodnictwem Crispiana badała sprawę dopuszczenia na kongres szeregu partii, które się o to dopominały. Uchwalono **niedopuszczyć** t. zw. narodowo-socjalistyczną partię czeską Kłofacza, ukraińskich eserów, białoruskiej partii socjalistycznej, gruzińskiej federacji socjalistycznej, polskiej partii socj. w Niemczech, grupy słoweńskiej, oraz partii żydowskich z Rosji, Anglii, Niemiec i Jugosławii.

Delegacja niemiecka uchwaliła wysunąć Londyn, jako siedzibę Międzynarodówki. Sekretariat ma się składać z dwóch członków, pierwszym sekretarzem ma zostać Thom Shaw.

we. Rządy innych państw na te cele jeszcze asygnują pewne sumy, a u nas starosta pozwala sobie czynić zarządzenia sprzeczne z ustawą o podatkach stemplowych i utrudniać działalność oświatowo-kulturalną.

4 rodziny robotnicze w pow. Łowickim pozbawione dachu nad głową

Obszarnik mści się za głosowanie na liście nr. 2.

Obszarnik Wieszczyński Kaz. oburzony, że robotnicy ośmielili się głosować do Sejmu i Senatu na kandydatów P. P. S. zwolnił 17 rodzin, wydając karty zwolnień bez wskazania o ilości pracujących lat i rodzajach pracy.

Po pewnym czasie udobruchał się nieco i cofnął zwolnienia 13 robotnikom, pozostawiając je jedynie „największym agitatorom”, a więc przede wszystkim braciom Janowi i Wojciechowi Pawłowski, z których jeden był delegatem związku i mężem zaufania P. P. S. w czasie wyborów. Za-

den z nich oczywiście miejsca nie znalazł, pomimo, że obiegł 4 powiaty. Rządca mówił, że nie mają po co szukać, albowiem nigdzie jej nie dostaną.

Obecnie Wieszczyński uzyskał wyrok eksmisyjny w Sądzie Pokoju.

Robotnicy będą zmuszeni wyprowadzić się pod gołe niebo, pomimo przyjęcia przez Sejm wniosku tow. Kwapińskiego o zabezpieczeniu przez rząd dachu nad głową robotnikom i pomimo, że Wieszczyński posiada 2 wolne mieszkania, a po wyprowadzeniu się 4 rodzin zwolnionych, będzie miał 6 mieszkań, stojących pustką.

Czyż nie jest to prawdziwy skandal?!

Tow. poseł Barlicki w Chicago.

W dn. 4 maja odbył się w Chicago wielki wiec, na którym przemawiał tow. poseł Norbert Barlicki. W ogromnej sali Schoenhofena w Chicago zebrało się blisko 2 tysiące robotników polskich, którzy huraganem niemiłkających okłasków i przez powstanie powitali drogiego gościa. Krótkie przemówienie powitalne wygłosił tow. M. Sokołowski.

Pięknego przemówienia tow. Barlickiego wysłuchano z wielką uwagą i zaniepokojeniem. Tow. Barlicki, pozdrowił na wstępie serdecznie robotników chicagowskich w imieniu robotników w Polsce. W referacie swoim wspominał najpierw o hańbiącej roli, jaką odegrała burżuazja polska w okresie caratu, poczem przedstawił wyczerpująco dzieje Polski od czasu odzyskania niepodległości: a więc zdobywcę rządu Moraczewskiego, smutnej pamięci rządu Paderewskiego i t. p.; scharakteryzował wybory do obecnego Sejmu, zatrzymał się dłużej na tragicznych wypadkach grudniowych i procesie Niewiadomskiego, charakteryzując walkę demokracji polskiej z reakcją. W końcu mówił o obecnej sytuacji politycznej i o działalności P. P. S.

Zebrań robotnicy gorąco okłaskiwali przemówienie tow. Barlickiego, dziękując mu za wyczerpujące wiadomości.

Składka przyniosła 425 dolarów, prócz tego złożono 10 dolarów na pomoc dla biednych w Polsce.

Wielki wiec robotniczy.

Wczoraj o godz. 6 po poł. odbył się zwołany przez Warszawską Radę Związków Zawodowych, wiec zawodowy w sprawie: urlopów, obrony 8 godzinnego dnia pracy, drożyzny i płac robotniczych, a także represji w stosunku do klasowych związków zawodowych.

Na wiec przybyły rzesze robotników, zorganizowanych w klasowych związkach zawodowych. Wielkie podwórze przy ul. Łeszno 53, było szczerline wypełnione zebrałymi robotnikami, których było przeszło 10,000 osób.

Przewodniczył zgromadzeniu tow. Józef Gonerski.

Pierwszy przemawiał przewodniczący W. R. Z. Z. tow. poseł Z. Gardecki, który w obszernym referacie zobrazował sposoby, jakimi operuje reakcja, celem odebrania dotychczasowych zdobyczy w postaci ustaw o urlopach i o 8 g. dniu pracy. Wzywał robotników do skupienia się i zjednoczenia wokół organizacji zawodowych dla obrony zdobyczy dotychczasowych i osiągnięcia lepszych warunków bytu i wzmocnienia swoich organizacji przez solidarność zawodową.

Drugi przemawiał imieniem Komisji Centralnej tow. poseł Z. Żuławski, który w dosadny sposób podkreślił konieczność solidarnej walki zorganizowanych robotników dla odparcia ataków reakcji, prowadzącej ofensywę dla odebrania praw robotniczych. Podkreślił mocno bezprawne zarządzenia władz w stosunku do klasowego ruchu zawodowego przez zamykanie bezpartyjnych związków zawodowych.

Przemawiał jeszcze p. Dutlinger oraz imieniem Rady Krajowej i Żydowskich Związków — Żelikowicz.

Następnie przyjęto zgodną z wywodami tow. tow. Gardeckiego i Żuławskiego rezolucję.

Ze Stow. Urzędników Skarb. Rzplitej Polskiej

W dniu 29 kwietnia r. b. odbyło się doroczne walne zebranie delegatów Kół S. U. S. W zebraniu wzięło udział 70 delegatów, przeważnie z prowincji.

Sprawozdanie Zarządu Centralnego za czas od dn. 25 marca do 31 grudnia 1922 r. wykazuje pomyślny rozwój Stowarzyszenia w dniu 16/XI 1921 roku Stowarzyszenie liczyło 250 członków, w dniu 25/III 1922 r. — 1164, w dniu 25/IV 1923 r. — 3680. Stan majątkowy w tym samym okresie powiększył się z 38.278 mk. do 13.430.000 mk. Bilans za rok 1922 został zamknięty w aktywach i pasywach kwotą 16.500.903 mk., nadwyżka dochodów wynosiła 2.286.067 mk., które walne zebranie przekazało na cele społeczne.

Najaktualniejsze uchwały Zjazdu delegatów były następujące:

Po załatwieniu szeregu spraw wewnętrzno-organizacyjnych uchwalono:

1) Aby Zarząd Centralny wszczął kroki u czynników miarodajnych celem natychmiastowego ustalenia (stabilizacji) urzędników, którzy otrzymali już pisma (dekrety) nominacyjne według Tymczasowych Przepisów;

2) Ze jakakolwiek redukcja w urzędach skarbowych jest w obecnym stanie różnorodności ustawodawstwa skarbowego niemożliwa, tak ze względu na istotne interesy Skarbu Państwa, jak i na umożliwienie sprawnej działalności administracji skarbowej;

3) aby Zarząd Centralny ze względu na dobro Skarbu państwa, poczynił jaknajbardziej stanowcze kroki, by urzędy skarbowe nie były podporządkowane urzędom administracyjno-politycznym

Nadto zebrani delegaci, po wysłuchaniu referatu kol. Ciembroniewicza na temat nowej ustawy o uposażeniu, uchwalili jednomyślnie następującą rezolucję:

„Zjazd walny delegatów Kół miejscowych S. U. S. wzywa Zarząd Centralny do poczynienia starań, aby regulacja poborów na zasadzie projektu nowej ustawy z poprawkami Centr. Kom. Prac. Państw. weszła jaknajrychlej w życie, i zapewnią mu imieniem ogółu urzędników skarbowych najzupełniejsze poparcie w tych staraniach. Jednocześnie Zjazd prosi Zarząd centralny o zakomunikowanie niniejszej rezolucji Komisji Skarbowej i Budżetowej Sejmu.

Wybory dały wynik następujący: Do Zarządu Centralnego weszli z Warszawy: Kozłowski, Prezes, Czechowicz i Blusiewicz, Vice-Prezesi, Czerkawski — Skarbnik, Rydzewski, sekretarz, Starczycki — zastępca sekretarza i sprawy organizacyjne, Zienkowski — przew. Sekcji kulturalno-oświatowej, Garmat — przew. Sekcji Pomocy Koleżeńkiej i poprawy bytu i Czechowicz Vice-Prezes przewod. Sekcji Prasowej, Wiesenberg, Kostrzewski, Koszko i Heydukowski; z Łodzi — Mazurowski, z Poznania Kaplański, z Torunia — Ratajski i Szeiweł, z Lublina — Hermanowski i Miczeko, z Krasnegostawu — Świtalski i z Wilejki — Daszek. Na zastępców: z Warszawy Lewandawski, Stepien, Kubec, Kozłowska, Kamiński, Cieślak; z Zawiercia Popiel, z Garwolina Broniatowski, z Poznania — Jankowski, z Białogostoku Zakrzewski.

Do komisji rewizyjnej: Musiałkowski, Lamparski i Werner; zastępcy Dobrzyński i Wiczorkiewicz.

Kronika parlamentarna.

KOMISJA OŚWIATOWA

ukończyła wreszcie drugie czytanie ustawy o stypendjach dla akademików, w której wbrew wedom przedstawicieli Min. Ośw. Czyniewskiego, który protestował przeciw części ustawy o „innych formach pomocy dla młodzieży akademickiej” (domy, kuchnie, odzież i t. p.), wychodząc z tego założenia, że jest to w kolizji z par. 92 ustawy o szkołach akadem. — uchwaliła całą ustawę.

Wobec takiego stanowiska większości tow. Piotrowski podtrzymał pierwotny swój wniosek, aby wszystkie opłaty od studentów szły jedynie na cele bezpośredniej pomocy dla akademików, według przepisu, że opłaty mają zasilać fundusz stypendjalny. W obecnym bowiem stanie rzeczy akademicy byłiby potrójnie obciążeni opłatami, t. j. na mocy art. 92 ustawy akadem., opłatami na stypendja i na inne formy pomocy.

Komisja uchwaliła następnie w drugim czytaniu sprawę emerytur dla tych osób, które w byłych zaborach rosyjskim i pruskim uczyły w języku polskim młodzież w nielegalnych szkołach. Zmieniono w projekcie podkomisji ten zasadniczy ustęp, który mówił, że fundusz emerytalny ma być czerpany z opłat młodzieży szkół średnich.

Większość komisji głosami lewicy i niektórych endeków wypowiedziała się za tem, że fundusz emerytalny ma iść ze skarbu państwa.

KOMISJA ROLNA

uchwaliła rezolucję wzywającą Rząd do udzielenia zezwoleń na przywóz drzewa opałowego z zagranicy, do umożliwienia nabycia drzewa zagrożonemu bezrobociem przemysłowi drzewnemu (szczególniej w Bydgoszczy), do urzędzenia licytacji dla handlarzy drzewem, a przedewszystkiem dla rolników i drobnych rzemieślników, wreszcie do tego, aby działki leśne, wydzielone na odbudowę były wyznaczone z lasów najbliższych miejscowości i aby bezwzględnie została wykonana ustawa o ochronie lasów.

Kronika polityczna.

DOKOŁA PRZESILENIA.

Przed dzisiejszym posiedzeniem Sejmu.

Głosowanie wczorajsze w komisji budżetowej wyjaśniło sytuację. Nie ulega, zdaje się wątpliwości, że i na plenum posiedzenia dzisiejszego wniosek o skreślenie funduszu dyspozycyjnego Prez. Rady Min. i Min. Spraw Zagr. uzyska większość. Już po posiedzeniu komisji budżetowej, mówiono w kuluarach sejmowych, że Piastowcy jakoby gotowi są osłabić swoją nieustępliwość wobec Rządu. Oczekiwano przeto z dużym zaniepokojeniem wyniku obrad klubu Piastowców, który od zarządu stronnictwa otrzymał wolną rękę w decydowaniu sprawie Rządu.

Na posiedzeniu tem p. Witos zdawał sprawę z sytuacji politycznej. W dyskusji p. Jan Dąbski zaproponował rezolucję, zezwalającą członkom klubu na wolną rękę

Wzrost działalności oświatowej przez starostę w Pułtusku

Starosta pułtuski zabronił właścicielowi lokalu przy ul. Białej wynajmować komukolwiek salę na skład takie dziwne zarządzenie. Dopiero obecnie się wyjaśniło, że chodzi o to, aby wynajmujący specjalne podanie do starostwa. I nie o podanie samo chodzi, lecz... o marki stemplowe. Wyjaśniło się to w następujący sposób:

Tow. Holówka miał wygłosić odczyt oświatowy dla robotników rolnych. Skierowany tedy dn. 13 maja b. r. podanie do starosty, który zażądał opłaty stemplowej 30,000 mk. Ponieważ ten nie miał takiej sumy przy sobie, przeto zgłosili się do starosty dwaj robotnicy, którzy wzięli na siebie koszt jednego dnia, ale wówczas stempel podrozał (w ciągu jednej doby) o 150%, i kosztował 75 tys. marek.

Oczywiście — sali nie wynajęto i odczyt odbył się w lokalu Związku robotników rolnych, tylko, że wielu chętnych do sali dostać się nie mogło. Oto jak nasi biurokraci szanują cele oświato-

przy głosowaniu nad prowidzorem budżetowym. Wniosek p. Dąbskiego upadł. Przyjęto natomiast większością 47 przeciwko 12 wniosek pos. Niedbalskiego, nakazujący członkom klubu głosowanie za całością prowidzora budżetowego z wyjątkiem artykułów dotyczących funduszy dyspozycyjnych Prezydium Rady Ministrów i Min. Spraw Zagr.

P. Dąbski po ogłoszeniu wyniku głosowania oświadczył, że on i koledzy jego zastrzegają sobie wobec wyniku głosowania zajęcie stanowiska w czasie odpowiednim.

Grupa p. Dąbskiego zapewne głosować będzie z lewicą za całością prowidzora.

Posiedzenie dzisiejsze rozpoczyna się o godz. 11-ej przed poł. Dyskusja nad przemówieniem prez. ministrów potrwa zapewne do wieczora. Głosowanie rozstrzygające odbędzie się zapewne jeszcze dziś.

„Nasz Przegląd” pisze o czwartkowym posiedzeniu Z. P. P. S.: „Dochodzą nas wie-

ści, że wśród P. P. S.-owców rozległy się głosy opozycyjne. Pos. Zaremba wystąpił przeciwko popieraniu rządu Sikorskiego”.

Jest to nieprawda. Nasz klub parlamentarny nie szczędzi, oczywiście, gabinetowi p. Sikorskiego krytyki, ale jednomyślnie postanowił głosować za gabinetem Sikorskiego, a przeciwko Rządowi chjeńskiemu, na rzecz którego w imię sjońskiej opozycji działa „Nasz Przegląd”.

WYJAZD PREZYDENTA DO ŁODZI.

Dnia 1 czerwca wyjeżdża do Łodzi specjalnym pociągiem Prezydent Rzeczypospolitej w celu zapoznania się z największym ośrodkiem polskiego przemysłu. Z inicjatywy wojewody łódzkiego inż. Rembowskiego powstaje w Łodzi specjalny komitet organizacyjny, który ułoży program przyjęcia. Prezydent Rzeczypospolitej zabawi w Łodzi tylko przez dzień 1 czerwca do 12 w nocy, poczem pociągiem swoim wyjedzie do Kalisza, gdzie zatrzyma się krótki czas. Z Kalisza Prezydent wyjedzie do Poznania. (A. W.).

Wskazywane jest całkowicie wyłączone. Pulk. Plastiras oświadczył w wywiadzie: będziemy oczekiwać dyskusji w sprawie odszkodowań greckich aż do niedzieli. Dłużej jednak oczekiwać nie jesteśmy w możności.

NIEJASNA SYTUACJA.

Lozanna, 25 maja. (PAT.). Zamieszanie, wywołane przez konflikt grecko-turecki w kwestji odszkodowań, zwiększa się. Położenie jest uważane jako bardzo poważne. Wczoraj odbyło się posiedzenie

komitetu, który obradował nad kwestją, czy możliwe będzie zwołać komitet finansowy, aby obradował nad konfliktem grecko-tureckim. Ze strony aliantów podejmuje się wszelkie kroki, aby przekonać Turków i Greków o konieczności utrzymania pokoju. Stanowisko Jugosławji jest niejasne. W kołach jugosłowiańskich również uważają położenie za bardzo poważne. O stanowisku Bułgarii donoszą, iż w razie konfliktu wojennego Bułgaria zachowa absolutną neutralność.

Rozruchy komunistyczne w Zagłębiu Ruhry. Gelsenkirchen opanowane przez komunistów.

Berlin, 25 maja. (A. W.). W Gelsenkirchen magazyny i składy żywnościowe zostały splądrowane. Komuniści sami przeciwstawiają się tego rodzaju ekscesom, zmuszają natomiast kupców do obniżania cen. W Gelsenkirchen i okolicy strajk szerzy się dalej i obecnie ma charakter strajku generalnego. Powstańcy urządzili dzisiaj oblężenie na członków Selbstschutzu, przyczem nie było się bez krwawych starć. Komuniści żądają utworzenia organizacji, mającej przywrócić porządek i bezpieczeństwo publiczne. Jednakże dotychczasowe pertraktacje w tym przedmiocie nie dały żadnych wyników. W Dortmundzie i Bochum rozruchy trwają w dalszym ciągu. Liczba ofiar nie jest jeszcze ustalona, lecz jak się zdaje nie jest mniejsza, niż w Gelsenkirchen.

Gelsenkirchen, 25 maja. (PAT.). Komuniści urządzili swą kwaterę główną w gmachu prefektury policji, gdzie zniszczono meble i urządzenia biurowe oraz popalono archiwa. Komuniści opanowali całkowicie miasto. Dokładna liczba zabitych i rannych w czasie ostatnich zajęć nie jest jeszcze znana.

STRAJK PROTESTACYJNY

Berlin, 25 maja. (PAT.). Dzienniki poranne donoszą, że we wszystkich kopalniach zagłębia Ruhry praca ustała. Jest to

prawdopodobnie strajk na znak sympatii z wypadkami w Dortmundzie.

Berlin, 25 maja. (PAT.). Z Mannheimu donoszą, że robotnicy wielkich zakładów Bonza, Brauna, Lanza i t. d. przyłączyli się dzisiaj do strajku i urządzili wielką demonstrację na rynku.

Berlin, 25 maja. (PAT.). Donoszą z zajętych obszarów, iż rozruchy przybierają coraz groźniejsze rozmiary. Dotychczas strajkuje w okolicy Dortmundu 8 kopalń i okręgu Bochum strajkują prawie wszystkie kopalnie. Ruch strajkowy rozszerza się także na obwód eseski. Do rozruchów doszło dzisiaj w Hamm, Wattenscheid i Langendreher.

Berlin, 25 maja. (PAT.). Wczoraj po południu wybuchł w Düsseldorfie strajk robotników miejskich gazowni i elektrowni. Ruch tranwajowy ustał. Miasto jest bez światła.

STARCIE Z POLICJĄ.

Gelsenkirchen, 25 maja. (P. A. T.). W kopalniach „Borussia”, „Germania” i „Holland” komuniści wyrzucili pracujących robotników. Policja przy użyciu broni usunęła komunistów z kopalń „Borussia” i „Germania”. Wśród komunistów jest 3 zabitych i kilku rannych.

Skład nowego rządu angielskiego

Londyn, 25 maja. (P. A. T. P. R.). Dziś wieczorem nastąpiło oficjalne ogłoszenie o ukonstytuowaniu się gabinetu Baldwin. Wszyscy członkowie b. gabinetu Bonar Lawa zachowują swoje stanowiska w nowym gabinecie. Urząd kanclerza skarbu, piastowany w poprzednim gabinecie przez Baldwin, również i teraz będzie przez niego zajmowany. Jako nowi członkowie gabinetu wchodzi jedynie lord Robert Cecil w charakterze lorda kanclerza prywatnej pieczęci królewskiej i Mr. Davidson, który obejmuje stanowisko kanclerza księstwa Lancaster. Z tych dwóch ostatnich stanowisk pierwsze wakaowało w gabinecie Bonar Lawa drugie zaś zajmował lord Salisbury. Davidson za poprzedniego gabinetu pełnił funkcję prywatnego sekretarza parlamentarnego Bonar Lawa.

LLOYD GEORGE OPUSZCZONY PRZEZ ZWOLENNIKÓW.

Wiedeń, 25 maja. (P. A. T.). „Neue Freie Presse” donosi z Londynu: Jednym ze skutków ostatniej mowy Lloyd George’a jest to, że Churchill, jego dotychczasowy przyjaciel i zwolennik, w ciągu dnia wczorajszego wszedł w kontakt z kierującymi politykami konserwatywnymi.

Echa zabójstwa Worowskiego

PROTESTY FIKCYJNYCH RZĄDÓW.

Bern Szw., 25 maja. (P. A. T.). Rządy sowieckie Ukrainy i Gruzji wystosowały do rządu szwajcarskiego notę w sprawie zabójstwa, dokonanego na osobie Worowskiego, identyczną z notą rządu moskiewskiego. Ra-

da związkowa odesłała rządu ukraiński i gruziński do rządu moskiewskiego, który otrzymał już odpowiedź Szwajcarii w poruszonej sprawie.

Odpowiedź angielska na notę rosyjską

Londyn, 25 maja. (P. A. T.). Reuter donosi, że odpowiedź rosyjska była rozważana wczoraj przed południem na posiedzeniu gabinetu. Na posiedzeniu tem omawiano także tekst odpowiedzi angielskiej. Jak słycać, panuje zapatrywanie, że podczas, gdy ogólny ton odpowiedzi sowieckiej jest pojednawczy, to jednak pewne punkty wymagałyby wyjaśnienia. Punkty te mają być wymienione w odpowiedzi angielskiej, która będzie wręczona albo piśmiennie, albo w formie noty werbalnej. Naogół uważają, że sytuacja znacznie się wyjaśniła i możliwość zerwania stosunków znacznie się zmniejszyła.

Wiadomości telegraficzne.

— W Sofji został ostatecznie ukonstytuowany trybunał, który ma osądzić byłych ministrów gabinetu Geszowa, Danowa, Malinowa i Kosturkowskiego.

— Otwarty został w Rzymie międzynarodowy kongres higieny społecznej. W kongresie reprezentowanych jest 26 krajów.

— 24 b. m. po południu usiłowali komuniści i agitatorzy w dzielnicy Berlin Neukoeln spowodować bezrobotnych w celu splądrowania sklepów z żywnością. Policji udało się z wielkim trudem przywrócić porządek. Zaaresztowano kilka osób.

— Nowy sejm kowieński zbierze się w Kownie dnia 6-go czerwca r. b.

Drzewnych w Polsce. Centrala Związku mieści się w Krakowie, Dunajewskiego 5. Były Wydział Wykonawczy Zarządu Głównego Związku Warszawskiego jest obecnie Zarządem Okręgowym. Wzywa się członków oddziału Warszawskiego do wpłacenia składek i pracy nad odbudowaniem oddziału. Biuro oddziału mieści się przy ul. Chłodnej Nr. 10. II piętro, czynne od g. 6 do 8 w. Zarząd oddziału Warszawa, Związku Robotników Drzewnych, zawiadamia wszystkich członków Związku, że w dniu 27 b. m. o godz. 11 r. odbędzie się walne zgromadzenie członków Związku. Wstąpić za okazaniem legitymacji członkowskiej.

Zagranicą.

Bezrobocie w Anglii. W dniu 14 b. m. zarejestrowano w Anglii 1.168.000 bezrobotnych, t. j. o 35.000 mniej, aniżeli przed tygodniem, i 317.000 mniej, aniżeli w dniu 1 stycznia r. b.

Ruch kult.-oświatowy.

T. U. R.

Zarząd Oddziału Warszawskiego T. U. R. komunikuje, że rozpoczyna przyjmowanie zapisów na członków T. U. R.

Zgłaszać się należy do tow. Garlickiego, codziennie między godz. 5 — 7 pp., Warecka 7. Robotnicy, zapisujcie się licznie!

Odwolanie zbiórki. Robotniczy Wydział Wychowania Dziecka zawiadamia, że z przyczyn nie-

TELEGRAMY.

Międzynarodowy Kongres Socjalistyczny

KOMITET WYKONAWCZY.

Hamburg, 25 maja. (PAT.). Do komitetu wykonawczego nowej socjalistycznej międzynarodówki robotniczej wybrani zostali: Henderson (Anglia), Bracke (Francja), Vandervelde (Belgia), Troelstra (Holandia), Bauer (Austria), Modigliani (Włochy), Abramowicz (Rosja), Wels (Niemcy).

LONDYN SIEDZIBA MIĘDZYNARODÓWKI.

Berlin, 25 maja. (A. W.). Kongres socjalistów w Hamburgu obrął za siedzibę nowej międzynarodówki Londyn. Generalnymi sekretarzami międzynarodówki socjalistycznej zostali obrani Tom Shaw oraz Fryderyk Adler.

WALKA Z REAKCJĄ.

Hamburg, 25 maja. (PAT.). Na dzisiejszym posiedzeniu międzynarodowego kongresu socjalistycznego w Hamburgu obradowano nad akcją socjalistyczną w ce-

lu zwalczania reakcji międzynarodowej. Kunfy (delegat węgierski) złożył sprawozdanie o stosunkach węgierskich. Niemiecki socjalista Wels referował o prądach reakcyjnych w Niemczech. Następnie przedstawiciel Anglii odczytał sprawozdanie komisji w sprawie środków walki przeciw reakcji międzynarodowej. Komisja zaproponowała dwie rezolucje, z których pierwsza dotyczy wogóle sprawy reakcji międzynarodowej, druga zaś dotyczy specjalnie Rosji. Co do pierwszego punktu panowała w łonie komisji zupełna zgodność zdań. Co do rezolucji drugiej zdania w komisji są podzielone.

Hamburg, 25 maja. (PAT.). Podczas dyskusji nad traktatami pokojowymi i kwestją reparacji Hilferding oświadczył m. in., że rozwiązanie kwestji reparacji jest możliwe tylko wówczas, gdy wypełniony zostanie program, jaki wspólnie postawili socjaliści niemieccy, francuscy, angielscy, belgijscy i włoscy na zjeździe w Genewie.

Niemców do sabotażu władz okupacyjnych. Francja ma zapewniony wywóz z terenu okupacyjnego 10.000 ton węgla bez względu na zachowanie się miejscowej ludności. Zaopatrzenie Francji w węgiel przekracza zaopatrzenie Francji z roku 1912 o kilkaset tysięcy ton. Oczekiwać więc można spokojnie otrzeźwienia Niemiec. Niemcy — zaznaczył Poincare — ustąpią. O ile zaś nie ustąpią sami, potrafiemy je zmusić do tego drogą zastawiania nowych środków przymusowych.

Premier zakończył protestem przeciwko przypisywaniu Francji intencjom zaborem i oświadczeniem: Wkroczyliśmy do zagł. Ruhry nie po to, aby tam pozostać na stałe, lecz w tym celu, aby, tak, jak Niemcy w latach 1870—73 — uzyskać spłatę należności.

Mowa Poincarego była gorąco oklaskiwana.

Przemówienie Poincarego.

Paryż, 25 maja. (PAT.). Na wczorajszym posiedzeniu Izby w czasie dyskusji nad sprawą kredytów na cele okupacji zagł. Ruhry zabrał głos Poincare. Premier przypomniał, iż Francja zajęła zagłębie Ruhry dopiero po wyczerpaniu wszystkich środków pojednawczych, któreby mogły doprowadzić do porozumienia z Niemcami. Okupacja zagł. Ruhry wykazuje, iż Niemcy mogą się obejść bez węgla, którego nam jednak, stosownie do przyjętych zobowiązań — dostarczyć nie chciały. Premier wyraził żywo podziękę sojusznikom włoskim i belgijskim za współudział w akcji okupacyjnej, podniósł nacechowaną życliwością kurtuzję Bonar Lawa, w serdecznych słowach wyraził się o nowym premierze angielskim Baldwinie. Jednak Poincare podkreślił, że odsunięcie się Anglii od swych sojuszników i niewzięcie przez nią udziału w okupacji zachęciło

Nieporozumienie polityczne.

Proces Cachina niemal przyczyną dymisji Poincarego.

DONIOSŁE ORZECZENIE RADY SENATORÓW.

Paryż, 25 maja. (PAT.). Rada Senatorów, powołana w charakterze wysokiego trybunału, orzekła większością 143 głosów przeciw 104, iż jest niekompetentna w sprawie komunisty Cachina i towarzyszy.

PRZEBIEG ZAJŚCIA.

Paryż, 25 maja. (PAT.). Havas. Niezwłocznie po zapoznaniu się z decyzją trybunału senatorskiego, stwierdzającą swą niekompetencję w sprawie Cachina, minister sprawiedliwości Colrat złożył na ręce Poincarego swą dymisję. Poincare odpowiedział Colratowi, iż decyzja Trybunału godzi w cały gabinet, który jednomyślnie postanowił stosować represję wobec komunistów. Poincare zwołał posiedzenie gabinetu, w celu omówienia sytuacji. Większość członków gabinetu wyrażała zdanie, iż orzeczenie trybunału ma charakter zwykłego orzeczenia, wydanego na podstawie pro-

cedury sądowej i nie jest bynajmniej wymierzone przeciwko polityce rządu, stałe popieranej przez obie Izby. Ministrowie podnieśli zwłaszcza olbrzymi sukces przemówienia Poincarego, wygłoszonego wczoraj po południu w Izbie, sukces, stwierdzający większe niż kiedykolwiek poparcie polityki reparacyjnej rządu. Poincare obstawał jednak przy swej decyzji zgłoszenia dymisji. Prezydent Millerand poparł argumenty ministrów, zwracając uwagę na trudności, jakie spowodowałyby dymisja gabinetu, cieszącego się stałym zaufaniem kraju. Poincare zdecydował się wreszcie cofnąć dymisję. Liczni senatorowie obecni na uroczystości Pasteurowskiej oświadczyli, iż zamierzają spowodować dyskusję w senacie, która umożliwiłaby stwierdzenie drogi głosowania, że orzeczenie trybunału senatorskiego ma charakter wyroku sądowego i nie zmniejsza zaufania dla Poincarego.

Zatarg grecko-turecki

SPRAWA KARAGACZU.

Lozanna, 25 maja. (PAT.). Przewodniczący delegacji sojuszników postanowili przed zwołaniem komisji finansowej zapoznać się z odpowiedzią rządu angielskiego w sprawie zaofiarowanego przez Grecję Karagaczu tytułem kompensaty za odszkodowania. Czynnąc jednak zadość życzeniu delegacji greckiej prezydium konferencji zaprosiło Ismeta Paszę i Aleksandra na wspólne posiedzenie, które się odbędzie w sobotę.

ODPOWIEDZ TURECKA.

Lozanna, 25 maja. (PAT.). Ze źródeł tureckich donoszą, iż nadeszła już odpowiedź rządu Angory w sprawie Karagaczu. Rząd angielski godzi się w zasadzie na kompromis terytorjalny wzajemnie za wypłatę odszkodowań, domaga się jednak odstąpienia linii kolejowej Burgas-Kiliseli.

GRECY GROŻĄ WOJNĄ.

Londyn, 25 maja. (PAT.). Donoszą z Aten: Uważają tu naogół, iż rozpoczęcie

Ruch robotniczy z życia partji

W sobotę, dnia 26 b. m.

Dzielnica Jeruzolimka. O godz. 4 pp. w lokalu dzielnicy, Chłodna 41, odbędzie się posiedzenie komitetu dzielnicowego.

Ruch zawodowy

Zw. Rob. Budowlanych w Polsce (ul. Leszno Nr. 53) wzywa wszystkich fachowych i niefachowych robotników budowlanych na ogólne zebranie mające się odbyć w dniu 27 b. m. o g. 10 rano.

Polski Związek Zaw. Drukarzy, odlewaczy czcionek i pokrewnych zawodów zwołuje ogólne zebranie maszynistów, które się odbędzie d. 27 b. m. o godz. 9 rano w lokalu Związku, Bednarska 24.

Ze Związku Zaw. Pracowników Krawieckich. Zarząd Związku zawiadamia wszystkich pracowników krawieckich o zebraniu ogólnym, które odbędzie się w d. 27 b. m., w niedzielę, w sali O. K. R. P. P. S. (Aleje Jeruzolimskie 6). Na porządku dziennym między innymi sprawa urlopów i wybór zarządu.

Ze Związku Zaw. Rob. Przemysłu Drzewnego. W dniu 1 maja nastąpiło połączenie Związków

zależnej od Zarządu zbiórka 27 b. m. nie odbędzie się.

Pokwitowanie. Robotniczy Wydział Wychowania Dziecka kwituje z następujących ofiar: Dr. Małysz 18,700 mk., Irena Kosmowska 100,000 mk., Delatowski 10,000 mk., Wojciechowski 10,000 mk.

Ruch spółdzielczy.

Odłożenie wycieczki W. S. S. S. Zapowiedziana na d. 27 b. m. wycieczka Warszawskiego Spółdzielczego Stow. Spożyców do stacji pomp przy ul. Czerniakowskiej, zostaje odłożona wskutek zabronienia przez Magistrat zwiedzania zakładów męjskich.

Prowincja.

Książ Wielki.

(Korespondencja własna).

W dn. 6 maja b. r. w Książu Wielkim (pow. śleskiego), odbył się wiec sprawozdawczy tow. Książ Wielki. Wobec tego samego dnia miejscowy ksiądz wymyślał z ambony na tow. Książ Wielki, wiec był imponujący. Przybyli tłumnie małorolni właściciele i bezrolni z okolicznych wiosek. Po obszernym przemówieniu tow. Książ Wielki, rozchodzono się wśród okrzyków przeciwko Witosowi i Chjeno, na cześć socjalizmu, rząd robotniczo-włściański i t. d. Podjęto uchwałę robotniczo-włściańską i t. d. Podjęto uchwałę tylko możemy za reklamę wiecu z ambony.

Życie gospodarcze.

Represe przeciw Gdańskowi.

Przez Gdańsk, jak wiadomo, wywozi się większość drzewa z Polski. Gdańscy Niemcy są przez przeważnie eksporterami naszego drzewa. Sferę rządową postanowiły w zasadzie nie udzielać Gdańskiem Niemcom pozwolenia na wywóz drzewa z Polski.

Stinnes wykupuje przemysł górnośląski.

Przed niepełną tygodniem większa część akcji całego szeregu bardzo poważnych przedsiębiorstw przemysłowych na G. Śląsku, jak Huty Bismarcka, Królewskiej Huty, Laurahuty, Katowickiego T-wa Akc. i t. d. przeszła na własność „króla przemysłowego” Niemiec, Stinnesa. Wykupu tych akcji Stinnes dokonał nie otwarcie i we własnej osobie, ale za pośrednictwem 3 banków, mających zasłonić prawdziwego właściciela, stojącego za nimi. Banki te są: Flick z Westfalji, Bäser z Wiednia i Weinmann z Czechosłowacji. Za samo prawo pierwokupu akcji Stinnes zapłacił 60,000 funtów sterlingów.

W kołach polskich transakcja ta wzbudziła ogromną konsternację oraz ogromne i zrozumiałe obawy.

Konferencja przedstawicieli spółdzielni.

W dniu 30 b. m. odbędzie się z inicjatywy oddziału walki z lichwą komisariatu rządu konferencja przedstawicieli 12 zaproszonych kooperatyw w celu omówienia bliższego współdziałania organizacji spółdzielczych w walce z lichwą. Poruszone będzie między innymi konieczność uzgodnienia przez kooperatywy między sobą sprawy delegowania swych przedstawicieli na posiedzenia komisji rzeczoznawców, w których bronią oni interesów szerokiego ogółu konsumentów. Chodzi o to, aby na zebraniach powyższe delegowani byli spółdzielcy rzeczywiście obeznani ze sprawami omawianej gałęzi handlu.

Notowania giełdy warszawskiej.

Dolary Stan. Zjedn. 51,500 — 51,750 — 51,500.
Franki francuskie 3470.
Korony czesko-słowackie 1570.
Liry włoskie 2515.
Marki niemieckie 0,97 — 0,96.
Belgja 2997 i pół — 2970.
Holandia 20,500 — 20,300.
Londyn 241,500 — 242,750 — 239,600.
Szwajcaria 9465 — 9350.
Wiedeń 76 i pół — 74.

Wszędzie i zawsze pijcie tylko
WÓDKI i LIKIERY
„KORONA”

PUDER dla DZIECI
i mydło przefiltrowane BEBE

zapobiegają wszelkiego rodzaju odparzeniom ciała u dzieci

WYRÓB APTEKI
M. MALINOWSKIEGO
w Warszawie, Nowy-Swiat 31.

Dr. Jan AŁAPIN Królewska 31, tel. 444, B. star. ordyn. kl. szp. sw. Łaz. Chor. wener. skórne, niemoc piciowa. Do 2 pp. 5-7 1/2 w.

NA RATY

Do taniej wykłonne Okrycia damskie, kostiumy, ubiory męskie oraz manufakturę Nowolipie 30, m. 8, front II piętro.

Rozmaitości.

Ozięlenie promieni słonecznych.

Według opinii dr. Abbota, przewodniczącego amerykańskiej akademii umiejętności, promienia słońca w ostatnich czasach straciły znaczną ilość swojego ciepła, skutkiem czego na powierzchni ziemi nastąpiło oziębienie, które zaznaczyło się tego roku znacznym opóźnieniem wiosny i prawdopodobnie zaznaczy się zimą latem.

Jaka jest przyczyna niespodziewanego ochłodzenia się słońca, uczeni narazie nie mogą powiedzieć.

KRONIKA.

STAN POGODY

(według danych Państw. Instytutu Meteorolog.).
Temperatura najwyższa wynosiła wczoraj w Warszawie 13,7, najniższa 6,2.
Przewidywany przebieg pogody w dniu dzisiejszym: Chłodno, chmurno, miejscami wypogodzenie się.

Echa onegdajszego wiecu akademickiego. Na onegdajszym wiecu akademickim warszawska „Filarecja” zgłosiła oświadczenie protestujące przeciw nieformalnościom, popełnionym przy zwołowaniu wiecu przez komitet organizacyjny, z powodu których wziąć udziału w obradach nie może. Po złożeniu oświadczenia „Filarecja” opuściła salę. W wyborach nie brały również udziału Stowarzyszenie Harcerskie S. U. W. i Kolo Warszawskie Chrześcijańskiego Związku Akademickiego, które zgłosiły oświadczenie protestujące w czasie dyskusji nad ordynacją wyborczą.

Okupacja endeka. Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych dla zmanifestowania swego charakteru wybrało na prezesa swego zarządu hrabiego Adama Zamoyskiego, b. adjutanta Mikołaja Mikołajewicza. Zachęta zatem traci poparcie wśród większości artystów, którzy wystąpili na ostatnim ogólnym zebraniu z manifestacyjnym protestem, zyskuje za to poparcie gloryfikatorów Niewiadomskiego. Coraz lepiej!

Ceny w handlu detalicznym. Wahanie cen najważniejszych produktów codziennego spożycia w tygodniu ubiegłym były niewielkie. W stosunku do średnich cen z tygodnia poprzedniego zwykle wykazują: chleb żytni pyłkowy (z 3040 na 3086, t. j. 1,5%), mięso (wołowe z 6034 na 6280, t. j. 4,1%), nabiał (ser z 2811 na 3029, t. j. 7,7%), opał (węgiel z 5924 na 6206, t. j. 4,7%) i jarzyny.

Zniżka zaś dotyczyła przedewszystkiem mąki (żytnia pyłkowa z 1396 na 1383 t. j. 1%), kasz (prócz orkiszowej), tłuszczów wieprz. (szmalce z 10 225 na 10 094, t. j. 1,3%), jaj (z 471 na 457, t. j. 3%), i częściowo strączkowych.

Koszt żywności na podstawie norm przyjętych przez Komisję do badania wzrostu kosztów utrzymania) podniósł się w tygodniu ubiegłym w stosunku do tygodnia poprzedniego o 2,05% (tydzień poprzedni + 2,34%). W porównaniu ze średnim kosztem żywności w kwietniu wzrost za tydzień ubiegły wynosi 11,02%, za trzy tygodnie maja + 8,70%.

Budowa piekarni miejskiej. Na ostatnim posiedzeniu delegacji miejskiej Wydziału „Zaopatrywania przyjęto w ogólnych zarysach projekt budowy wielkiej miejskiej piekarni mechanicznej, na udzielonym przez magistrat placu i postanowiono zwrócić się o szczegółowe plany do tych większych miast zagranicą, które prowadzą własne piekarnie mechaniczne. Miejska piekarnia warszawska ma być urządzona wedle najdoskonalszych wzorów, aby nie skompromitować idei umiastowienia wypieku chleba dla najszerzych mas ludności.

Działalność magistratu warszawskiego. Magistrat warszawski, niechwalony przez nikogo, postanowił sam się pochwalić za swą „owocną” działalność i w tym celu wymyślił opracować obszerny, szczegółowe sprawozdanie z działalności swej za rok 1922 i poprzednie. Kierownictwo tej pracy objął najnowszy witz-prezydent miasta, a zarazem największy szkodnik gospodarki miejskiej, poseł Ilski.

Praca rozłożona została na czas dłuższy i ukończona ma być dopiero w roku 1924.

Spór o podatek od totalizatora. Magistrat m. Warszawy złożył do Najwyższego Trybunatu Administracyjnego skargę na rozporządzenie ministra dóbr państwowych, mocą którego magistrat utracił prawo pobierania podatku 10% od gry totalizatorowej. Pozbawia to magistrat około 500 milionów marek miesięcznie wpływów z tego źródła.

Tydzień Czerwonego Krzyża. Dziś, w sobotę, od godz. 6 na zakończenie imprez „Tygodnia” w sali T-wa Hygienicznego wystąpi iluzjonista L'Homme Mysterieux. Bilety przy wejściu.

Właściciel kina-teatru „Bajka”, p. Józef Wrótko, ofiarował całkowity dochód z przedstawienia w dniu dzisiejszym na rzecz Czerwonego Krzyża. Jutro o godz. 4 po poł. w teatrze Polskim odbędzie się popis szkoły baletowej K. Łobojki, z którego dochód częściowy przeznaczony został na Polski Czerwony Krzyż.

Wzwanie Związku Strzeleckiego. Komenda Obwodu Związku Strzeleckiego Wielka Warszawa wzywa wszystkich członków byłego Oddziału „Rogatki Jerolimskie” do zameldowania się w Komendzie Obwodu (Al. Jerolimskie 27 m. 3) codziennie w godzinach od 12 — 13 i od 17 — 19.

Formalności paszportowe przy wyjeździe do Niemiec. Ministerjum Spraw Wewnętrznych komunikuje: Władze niemieckie rozciągnęły silniejszą kontrolę nad cudzoziemcami, przybywającymi do Niemiec lub tam się już znajdującymi. W związku z tem urzędy niemieckie coraz to trudniej u-

względniają interwencje poselstwa polskiego w Berlinie, wnoszone na rzecz poszkodowanych obywateli polskich, którzy, zaniedbując obowiązujące w Niemczech przepisy o cudzoziemcach, dopiero po upływie terminu, przyznanego im dla pobytu w Niemczech, zwracają się o pomoc do przedstawicielstwa polskiego. Z uwagi na interes odnośnych obywateli polskich, Ministerjum Spraw Wewnętrznych zwraca ich uwagę na konieczność przestrzegania następujących przepisów niemieckich:

1) Każdy obywatel polski, zamierzający jechać do Niemiec, winien zaopatrzyć swój polski paszport zagraniczny w wizę niemiecką;

2) po przyjeździe do Niemiec winien baczyć, aby nie przetrzymać udzielonego mu przez władze niemieckie terminu pobytu, a w razie konieczności prolongowania go, winien, nie w ostatniej chwili, a znacznie przed tym terminem starać się o prolongatę terminu pobytu u władz miejscowych lub za pośrednictwem poselstwa.

Niestosowanie się do tych przepisów pociąga za sobą surowe kary i wydalenie z Niemiec.

Wieczór literacki w Ratuszu. W dzisiejszym wieczorze autorskim wezmą udział: Stefan Żeromski, Kornel Makuszyński, Or-Oł, Wacław Sieroszewski, Jan Lorentowicz, Andrzej Strug.

Zainteresowanie wielkie. Bilety imienne do nabycia w siedzibie Związku Literatów, Bracka 5, i przed „Wieczorem” w Ratuszu. Początek o g. 8.

ZEBRANIA I ODCZYTY.

Walne zebranie kolonii gruzińskiej. Zarząd Komitetu Gruzjińskiego w Polsce zawiadamia członków kolonii gruzińskiej, że ogólne doroczne zebranie odbędzie się dn. 27 b. m. o g. 5 pp. w sali Rady Adwokackiej, Plac Dąbrowskiego Nr. 3.

Z Komitetu Opieki nad inwalidami. Ogólne zebranie członków Komitetu w drugim terminie odbędzie się w dn. 30 maja r. b. o godz. 7 w. w lokalu przy ul. Marszałkowskiej Nr. 74 i bez względu na ilość przybyłych członków będzie prawomocne.

Odłożenie odczytu prof. Petrażyckiego. Zapowiedziany na wczoraj odczyt prof. Petrażyckiego „O stosunkach między Bogiem, ludźmi i zwierzętami według starożytnego prawa Izraela”, który miał się odbyć w Auli Uniwersyteckiej, został z powodu tragicznego wypadku na Uniwersytecie odłożony do następnego piątku, dn. 1 czerwca o g. 8 wiecz. Bilety zachowują ważność.

WYCIECZKI.

Wycieczka straży. W niedzielę, dn. 27 b. m. Zarząd straży pożarnej ochotniczej w Pruszkowie urządza na dochód straży majątków do lasu w Helenowie. Pomiędzy dworcem kolejowym w Pruszkowie i Helenowem będą krążyły samochody od 9 rano do 12 w południe.

WYPADKI.

Pod pociągiem. Na dworcu wschodnim pod przychodzący pociąg gospodarczy Nr. 1893, dostał się robotnik, 58-letni Franciszek Jakubowski (Brukowa Nr. 2), zajęty przy układaniu toru kolejowego. Koła pociągu obcięły Jakubowskiemu lewą nogę powyżej stopy. Nieszczęśliwego w stanie ciężkim przewieziono do szpitala Przemienienia Pańskiego.

Dzieciobójstwo czy nieoistrożność? W domu Nr. 13 przy ul. Milej w mieszkaniu Ruchli Fromowej siedmioletni syn jej, Chaskiel z niewyjaśnionej przyczyny znalazł się głową w otworze płyty kuchennej. Z tego powodu dziecko doznało poparzenia rąk, brzucha i nóg oraz opalenia twarzy i głowy i zmarło na miejscu. Wobec tego, że istnieje przypuszczenie dzieciobójstwa, matkę Ruchlę Fromową z polecenia sędziego śledczego VIII okręgu, Chodasiewicza, aresztowano. Zwłoki przewieziono do prosektorjum, celem dokonania sekcji.

Wypadek samochodowy. Na Krak.-Przedm. wprost kościoła św. Krzyża, samochód Nr. 78, prowadzony przez inż. Jana Wiećkowskiego, przejechał 27-letnią Mirię Perelmanową (Miła Nr. 63), którą tymże samochodem przewieziono nieprzytomną do szpitala św. Rocha.

Nagły zgon w pociągu. Na dworcu wileńskim w przybyłym z Wilna pociągu, w przedziale II klasy znaleziono nieprzytomnego 30-letniego Leona Markusa, fabrykanta z Białegostoku. Przed przybyciem lekarza Pogotowia Maręs zmarł z niewiadomej przyczyny.

Samobójstwa. Na łąkach Sielickowskich na płocie powiesiła się nieznaną kobietą lat około 30-tu, Ubrana w pelerynę ciemno-szara, suknię granatową, pończochy brązowe, półbutki czarne. Przy denacie, która sądząc z wyglądu i ubrania pochodzi ze sfery robotniczej, nie znaleziono żadnych dowodów osobistych.

— 21-letnia Anna Cieplińska, służąca (Bednarska Nr. 10), która w zamiarze samobójczym otrula się sublimatem, zmarła w szpitalu św. Rocha.

Najście bandytów i usiłowana zbrodnia. Do zakładu mechaniczno-słusarskiego przy ul. Wolskiej Nr. 7, należącego do Mariana Otto, przyszło dwóch mężczyzn w wieku od 18 do 20 lat. Zastawili tam tylko praktykanta tego zakładu, 16-letniego Stanisława Buszyńskiego, przybyli, grożąc mu powieszeniem, zażądali wskazania miejsca, gdzie Otto przechowuje pieniądze. Gdy chłopiec nie chciał wykonać ich żądania, wtedy napastnicy powiesili Buszyńskiego na sznurze, umocowanym na haku w belce przy suficie. Zbrodniarze prawdopodobnie byli spłoszeni, gdyż nic nie zabrawszy, zbiegli. Natychmiast po ucieczce napastników przyszedł do zakładu zamieszkały w tymże domu właściciel, Otto, który zastał chłopca wiszącego i już nieprzytomnego, zdjął go i po usilnych zabiegach doprowadził do przytomności.

Napad na wóz pocztowy. W nocy z dn. 22 na 23 b. m. na drodze Tomaszów-Belzec nieznanymi bandyci napadli na wóz pocztowy i zrabowali 15 milionów mk.

Zbrodnia bandytów. Na drodze około Proszowic w star. miechowskim zamordowano tępym narzędziem Lejbusia Wajnycha, mieszkańca Brzeska Nowego. Zabójca zrabował swej ofierze dwa miliony marek i zbiegł.

200-miljonowa kradzież. Z mieszkania Berka Frydmana w Staszowie w star. sandomierskim skradziono pięć sznurów pereł orleańskich, łańcuch złoty damski oraz wiele innej złotej i srebrnej biżuterji — na ogólną sumę dwustu milionów marek.

Kryówka paserska. Przy pl. Ks. Siemca Nr. 2 w mieszkaniu Stanisława Galeja agencji urzędu śledczego znaleźli wyroby platerowane z napisami różnych firm gastronomiczno-restauracyjnych, jak np.: „Udziałowa”, „Gastronomia”, „Empire” i in. Między innymi znaleziono pudełko od biżuterji, sztuczne uszy w futerałach, bieliznę stołową i t. p. rzeczy. Pochodzenia tych rzeczy Galej nie może wyjaśnić. Część rzeczy, jako pochodzące z kradzieży, były poznane przez poszkodowanych właścicieli restauracji.

Tragedja chorej w szpitalu. Przebywająca na leczeniu na śpiączkę w szpitalu Dzieciątka Jezus w oddziale VIII 42-letnia Franciszka Talońska, wczoraj w południe w przystępie rozstroju nerwowego, spowodowanego długotrwałą chorobą i gorączką, wyskoczyła oknem z drugiego piętra w tym pawilonie i, upadłszy na dziedzińcu szpitala, poniosła śmierć na miejscu.

Tragiczny epilog sprzeczki małżeńskiej. 32-letni Wacław Morawski, rzemieślnik (Tamka Nr. 16), po sprzeczce z żoną swą, napił się esencji octowej. Pogotowie przewiozło desperata do szpitala św. Rocha, gdzie wkrótce życie zakończył.

Tragedja wdowca. 40-letni Ignacy Nowak, murarz w firmie „Horn i Rupiewicz”, zamieszkały przy ul. Staszica Nr. 3, wczoraj rano, powiesił się na sznurze, umocowanym do haka nad drzwiami. W przeddzień samobójstwa Nowak upił się i mówił do siostry swej żony oraz do 12-letniej córki swej, że w piątek lub w sobotę podeneruje sobie gardło lub powiesi się. Przejorna córka zabrała brzytwę do kąpieli, lecz to nie pomogło. Nowak był silnie przygnębiony dwuletnią chorobą żony swej na gruźlicę, a następnie śmiercią żony przed trzema tygodniami. Mieszkaniec opiekowano, a dziewczynkę, która w niespełna miesiąc czasu straciła rodziców, zabrała rodzina.

Tajemnicze zabójstwo. Uczeń - maszynista 21-letni Eugeniusz Chyży, (Solec Nr. 67) pracujący od czterech lat w zakładach graficzno-wydawniczych p. f. „Książka” przy ul. Tamka Nr. 46, onegdaj po pracy poszedł ze swym kolegą, Eugeniuszem Lasockim do swągwra jego na ul. Ogrodową Nr. 28. Następnie w drodze do domu Chyży spotkał się z synem swawca, Eugeniuszem Wietechą (Solec 67), idącym w towarzystwie drukarza, Zygmunta Burzyńskiego (Solec 71). Po godz. 11 w nocy Chyży wraz z Wietechą wrócili do domu, gdzie mieszkają. Około północy rozległ się na podwórzu wystrzał rewolwerowy, lecz lokatorzy nie przywiązywali do tego żadnej uwagi, gdyż przypuszczali, że strzał pochodził, jak to się często zdarza, z fabryki wyrobów tytuńowych „Union”. Dopiero o godz. 3 rano stróżka domu znalazła Chyżego martwego w przestrzelenym prawym oknem, leżącego na podwórzu. W sprawie tej policja XIII komisariatu aresztowała Wietechę i Burzyńskiego.

Z sądów.

Miesiąc aresztu za lichwę żywnościową.

Sąd pokoju II okręgu skazał Chanę Lin, właścicielkę sodowiarni przy ul. Wąskiej Nr. 12, za sprzedaż w Wielkim Tygodniu sprotek po cenach wygórowanych na 1 miesiąc bezwzględny aresztu, 300 tysięcy marek grzywny, 30 tys. mk. opłat sądowych oraz wywieszenie wyroku na drzwiach sklepu na przeciąg 2 tygodni.

Teatr i muzyka.

Teatr Wielki. Dziś „Aida”. Jutro „Bajka”.
Teatr Rozmaitości. Codziennie „Mężczyzna i kobieta”.
Teatr im. Bogusławskiego. Codziennie „Ochlan”.
Teatr Reduta. Dziś „Turoń”. Jutro o g. 4 pp. „Lekkoduch” po cenach do połowy zmierzonych, wieczorem „Turoń” St. Żeromskiego.
Teatr Polski. Codziennie „Wielki Don Juan”.
Teatr Mały. Codziennie „Szkoła kokot”.
Teatr Komedji. Codziennie „Musisz być moją”.
Teatr Nowości. Codziennie „Bajadera”.
Teatr Wodewil. Codziennie „Szalona Lola”.
Teatr Praski. Dziś i jutro „Wesoły baron”.

28-my tani koncert niedzielny w Konserwatorium zorganizowany dla słuchaczy kursów dla dorosłych odbędzie się dnia 27 b. m. W programie muzyka polska i obca w wykonaniu: chóru oficerskiego w Warszawie, A. Comte-Wilgoćkiej, H. Zalewskiej, T. Jaworskiego i prof. J. Smidowicza.

Z TEATRÓW ŚWIETLYCH.

Corso — „Szakale morza”.

Epoka średniowiecza nadaje się bajecznie na tło do obrazów filmowych. Obronne zamki, mosty zwodzone, „wolne miasta”, rycerstwo w zbroję zakute, zabawne dla nas dziś „wielkie okręty” żaglowe.

Na tem tak efektywnym tle rozgrywają się dzieje szakali morza. Są niemi korsarze (którzy zresztą również należą do atrakcji filmowych dość popularnych), ale nie zwyczajni rabusie, lecz ideowcy; odbierają bogaczom, by wspomóc biedną, gnębią przez wielmoże ludność wiejską, mordują, by pomścić krzywdy ludu pracującego.

Dramat ułożono poprawnie. Wykorzystano należyte momenty psychologiczne i reżyserskie, dano wiele ładnych scen rodzajowych.

Zdjęcia są b. ładne, niektóre fragmenty morza nawet piękne pod względem kolorytu. Krótko mówiąc, obraz udatny, który możemy naszym czytelnikom polecić.

Sport.

Robotniczy klub sportowy „Skra”.

W niedzielę na boisku „Legji” o godz. 11-ej r. R. K. S. „Skra” rozegra mecz towarzyski z drugą drużyną akademików. Bilety w klubie R. K. S. „Skra”, Al. Jerolimskie 6.

„Young boy” — „Törekvecs” 3 : 1.

Zawody piłki nożnej między szwajcarskim klubem sportowym „Young boy” a węgierskim klubem sportowym „Törekvecs” zakończyły się wynikiem 3 : 1 na korzyść szwajcarów.

Dr. Józef REISS Zagadnienia muzyczne.

Podręcznik dla klas wyższych w szkołach średnich.

Spis rzeczy: 1. Początki muzyki. 2. Skala muzyczna. 3. Zasady harmonji. 4. Styl i formy muzyczne.

NAKLAD KSIĄŻNICY POLSKIEJ T. N. S. W. Warszawa, Nowy-Swiat 59. Telefon 223-65.

CENA Mk. 18.000.—

INNE NOWOŚCI KSIĄŻNICY:

- 1) *Benni*. Podręcznik języka angielskiego mk. 24.000.—
- 2) *Darysz*. Geneza energii psychicznej mk. 50.000.—
- 3) *Encyklopedia wychowawcza*. T. IX. z. 9. Polska oświata i szkolnictwo 1914—1921 mk. 15.000.—
- 4) *Łempicki Z.* Renesans, oświecenie, romantyzm mk. 37.500.—
- 5) *Obrazy krajoznawcze i historyczne* pod redakcją Prof. Smoleńskiego zes. I. S. A. 10 obrazów—cena kompletu mk. 75.000.—
- 6) *Pawłowski, Bystron, Peretiatkowicz*. Polska Współczesna (Geografia, kultura, ustrój) mk. 22.500.—
- 7) *Romer-Szumski*. Mapa województwa łwowskiego 1:200.000 mk. 75.000.—
- 8) *Romer*. Mapa Australji (1.700.000) mk. 60.000.—
- 9) *Romer*. Mapa Polski (1.850.000) mk. 60.000.—
- 10) *Siwakowa J.* Wypisy geograficzne (dla VI kl. szkół powsz. i III kl. szkoły średniej) mk. 15.000.—
- 11) *Sosnowski P.* Karpaty mk. 5.000.—
- 12) *Sterling-Okuniewski*. Dur wysypkowy mk. 70.000.—
- 13) *Szczepański Z.* Podręcznik badań chemicznych drobnowidzowych i bakteriologicznych przy łożku chorego mk. 35.000.—
- 14) *Szober*. Gramatyka języka polskiego z. 3. (Deklinacja i konjugacja) mk. —
- 15) *Ustawa o państwowej służbie nauczycieli szkół średnich* mk. 2.500.—
- 16) *Wojciechowski K.* Wielcy pisarze polscy (Podręcznik dla VI kl. szkół powszechnych) mk. 15.000.—
- 17) *Wydzga*. Mickiewiczowskie 44 mk. 11.000.—
- 18) *Zarzecki*. Nauczanie matematyki początkowej mk. 22.000.—

Do cen książek nieszkolnych—dolicza się 20% dodatku. Szczegółowy nowy Katalog wydawnictw Książnicy wysyłamy na żądanie bezpłatnie. Tak samo bezpłatnie wysyłamy numery okazowe czasopism wydawanych przez Książnicę: „Muzeum”, założ. w r. 1885, „Polski Przegląd kartograficzny”, „Przegląd humanistyczny”, „Przyroda i Technika” i „Przegląd wydawnictw „Książnicy Polskiej”. — „Poradnia bibliograficzno-pedagogiczna” przy Książnicy zestawia biblioteki szkolne, gminne i domowe.

Adres: WARSZAWA, Nowy-Swiat 59, tel. 223-65, lub: LWÓW, Czarnieckiego 12, tel. 345.

Stosownie do § 45 Przepisów Wyborczych do Kas Chorych (Dz. U. R. P. Nr. 35 rok 1921 poz. 211) niniejszem podaje do wiadomości, że w myśl tychże Przepisów na posiedzeniu Rady Kasy Chorych m. Warszawy, odbytem w dniu 24-go maja r. b. w lokalu Centrali Kasy Chorych przy ul. Solec 93 został wybrany Zarząd Kasy Chorych m. Warszawy w następującym składzie:

Z grupy ubezpieczonych:

- 1) Koralewski Kazimierz
- 2) Tor Stanisław
- 3) Wójcik Karol
- 4) Morawski Eugenjusz
- 5) Żerkowski Jan
- 6) Stróżecka Estera
- 7) Pawłowski Jan
- 8) Niemczyk Jan
- 9) Staniecki Edward
- 10) Chwastowski Aleks.
- 11) Zawadzki Edward
- 12) Rongenc Stanisław

Z grupy pracodawców:

- 1) Sochacki Zygmunt
- 2) Graff Tadeusz
- 3) Jastrzębowski Mieczysł.
- 4) Karwacki Leon
- 5) Mucha Mordka
- 6) Mencil Jan

Przewodniczący
Rady Kasy Chorych m. Warszawy
(—) L. Sławacki.

Warszawa, dn. 25.5 1923 r.

Na Raty i za Gotówkę

Tanio i elegancko można się ubierać w pracowni Ubiorów Męskich i Damskich **SOBOL i S-ka** Centrala LESZNO 73 m. 1, tel. 223-42 i w filii w Magazynie „Paryskim” Chłodna 36.

UWAGA! Na składzie wielki wybór materiałów angielskich i krajowych.

Na Raty! Za gotówkę!

Okrycia Damskie, kostjумы i palta Pierwszorzędne wykonanie tylko u **A. Borkensztejna** Leszno 19, parter **vis-a-vis bramy.** UWAGA. Na składzie wielki wybór materiałów angielskich.

Na raty

na dogodnych warunkach

Okrycia i Kostjумы damskie. Ubiorы męskie i dziecięce. Obuwie. Materiały bławatne. Bielizna.

„Polszyk“, Niecała 2. Telef. 295-08.

NA RATY I ZA gotówkę

Wykwalifkowane okrycia, kostjумы damskie epongowe i ubiorы męskie. Tanio, bo w pracowni Złota 16 m. 29, 2 brama w podwórzu.

NA RATY i za gotówkę

okrycia i kostjумы damskie, ubiorы męskie, oraz towary lokciowe **Szmedra**, Leszno 27, m. 25, tel. 403-88, naprzeciw bramy, II-gie piętro.

Ślusarz

zdolny, maszynowy z dobrymi świadectwami, starszy człowiek, żonaty, potrzebny do fabryki młynskich w Warszawie. Procz pensji otrzyma mieszkanie i światło. Zgłaszać się: **Warsztaty Mechaniczne, Żelazna 16, od 4—5 pp.**

FOTOGRAFUJECIE SIĘ u „Leonara“
21 Nowy Świat 21
6 fotogr. retusz. Mk. 5000
12 „Portrety” 6000
Portrety wykwalifkownie wykonane

Na raty

Ubiorы męskie, cywilne i wojskowe gotowe i na zamówienie. Ołbrzymi wybór materiałów. Obejrzenie do kupna nie obowiazuje

DŁUGA 50, sklep 62,
obok domu Śląskiego.
Uwaga na adres!

ANALIZY na syfiliis tryper i in.

Dr. med. LIPSCY Chmielna 54 wprost Dworca 8 1/2 r.—7 1/2, w., w niedziele 10—1.

Dr. M. Altfeld

powrócił b. st. ord. szp. Złelna 12—2, tel. 407-55. Chor. wener. skóry, płciowe od g. 10—12 pp. I od 5—8 w. Panie i dzieci 5—6 w.

Czekoladę

najwybor-niejszą największej w kraju fabryki T-wa **„COPLANA”** w Poznaniu. Ządać wszędzie.

Przedstawicielstwo na b. Kongresówkę i Kresy Wschodnie: Dom Handlowy **Karol Pomiński i Synowie**, Warszawa, Wiejska 1, tel. 194-88. Warszawski Skład fabryczny tamże.

Dr. med. MEREHLENDER

chor. skóry, moczopł. wener. 8—9 r. I 6—8 w. Panie 5—6 Jerozolimska 7 (róg Brackiej) tel. 503-11.

Dr. med. J. Zalewski

lek. as. szpłt. św. Łazarza. Choroby skórne i wener. Analizy krwi. Praga-Targowa 84, m. 2. Tel. 77-83. 5—7, panie 4—5.

Dr. med. Zofja Rostkowska

chor. wener., skór., analizy krwi na syfiliis. Chłodna № 26, telefon 99-29, od 3—5.

ZĘBY SZTUCZNE

Lek. dent. C. BREWDA Miodowa II (dawniej 7).

NA RATY i za gotówkę

Garnitury Palta Spodnie gotowe i na zamówienia POLECA **A. Baliszewski** PIĘKNA 29. Najnowsze fasony. Robota solidna.

Wyprobowanym przyjacielen

W KAŻDEM GOSPODARSTWIE JEST *Kumerol*

100% CZYSTEGO TŁUSZCZU Z ORZECHÓW KOKOSOWYCH.

Przedstawicielstwo: Sp. Akc. Lambert & Krzysiak, Warszawa, Niecała 8.

Za 200,000 — 1,500,000

Nabyć mogą wszyscy **NA RATY** tylko na **Kapucyńskiej 13 m 2** parter, brama, telefon 503-47.

Wszelkie materiały męskie i damskie, krajowe i zagraniczne
Okrycia i kostjумы damskie
Garderobę męską
Konfekcję damską i futrzaną
Bieliznę gotową i stołową

Uwaga: filja Młodowa 2, sklep narożny.

NA RATY!

Wielki wybór ubiorów i palta męskich

Okrycia damskie Kostjумы i eponge Suknie z trykotiny Dżempry kol. Suknie letnie Firanki Kapy i Obrusy Koldry watowe Chustki jesienne Piótno w sztucznych okrycia i kostjумы damskiej, strojne batystowej i opalowej

Na dogodnych warunkach

ubiorы męskie, dzieciinne i okrycia damskie oraz towary lokciowe **D. Boćko**, Elektoralna 45, tel. 511-45.

Pięta część przy kupnie! NA RATY

okrycia damskie, kostjумы, ubiorы męskie i manufaktura **Markus** KARMELICKA 17, m. 6, w bramie I-o piętro.

NA RATY

tylko urzędnikom po ce nach gotówkowych na bardzo wygodnych warunkach Ubiorы męskie gotowe i na zamówienia. Specjalny dział wojskowy. Materiały zagraniczne i krajowe w ołbrzymim wyborze **KURCAN**, Długa 50, sklep 45.

FACHOWIEC

do szpaltmaszyny Glaesera (Spaltmeister) pod dobrymi warunkami natychmiast poszukiwany przez fabrykę skór „Pellis“ we Lwowie, Hetmańska 22.

Na raty i za gotówkę!

Ubiorы męskie gotowe i na zamówienia, ołbrzymi wybór materiałów krajowych i zagranicznych **Marszałkowska Nr. 38** Magazyn Ubiorów Męskich Bankom i kooperatywom specjalne rabaty.

NA RATY

można się ubierać elegancko w pierwszorzędnej pracowni ubiorów męskich i damskich **M. CWEJKO** ZŁOTA 26, m. 12, tel. 187-65.

NA RATY! Ubiorы męskie i okrycia damskie

oraz Różna Manufaktura poleca „WYGODA“ Orła 4 m. 6 front II piętro.

CHOROBY WENERYCZNE

A) CHOROBY weneryczne skórne (tryper syfiliis) leczy Dr. Chłodkowski. Niezależnym ustępstwo. Twarda 45, róg Złotej m. 2. Telef. 246-07 do 11 rano i od 4—7.

A) Choroby weneryczne, skórne, rzeżączkę, syfiliis leczy w krótkim czasie. Niezależnym ustępstwo. Dr. Weingertraub, Praga-Targowa 78 m. 10 przy Wileńskiej. Od 10 — 12 i 4 — 7.

Garnitury spodnie, żakiety, jełsionki, sakpalla w ołbrzymim wyborze z gotowych i na zamówienia z krajowych i zagranicznych materiałów o 50% taniej jak wszędzie. Sprzedają gotówkę i na raty. Wytwórnia Ubiorów Męskich Sipiowski i Marjewski, Chmielna 49 front m. 5 (Narozny dom przy dworcu głównym).

GARNITURY dwa męskie marynarkowe po 260 zł. sęczy mk. Reglan męski na futrze 450 tysięcy. Sprzedam zaraz. Piękna 64—11. Handlarze wylączeni.

Gramofony instrumenty muzyczne w wielkim wyborze oraz płyty najnowszych nagrań poleca po cenach najniższych Felgenbaum, Bielańska 1.

KOSTJUMY eponge od 235.000 płaszcz od 200.000 bluzki od 35.000. Suknie. Duży wybór. Br. Unkiewicz, Hoza 54, m. 2.

Kapelusze damskie, robię nowe, przerabiam stare. Cenizkie. Dla pracujących ustępstwo. Krucza 21, m. 78.

MECHANICY potrzebni do montowania rowerów i na motocykle. Leszczyńska 3.

Meble solidne w wielkim wyborze poleca Franciszek Arens, Plac Trzech Krzyży, cen bezkonkurencyjne.

MASZYNY do szycia znanej do broci „Kasprzyckiego” — Tarno—Hurtowo—Detalicznie — Raryt. Skład fabryczny — Warsztaty reparacyjne Warszawa, Marszałkowska 153, telefon 104-51. Oddziały, przedstawiciele: Częstochowa Aleja 43, Kielce, Lublin Wilno, Luck. Zamawiać można listownie w Warszawie. Poszukiwani odbiorcy hurtowi i przedstawiciele.

NA RATY obuwie damskie, męskie i dzieciinne, czarna i linoleum. Bardzo dogodny warunki. „The American Shoes” Nowy-Swiat 36.

Na gitarze, mandolinie, skrzypcach, canchele gry basadniczej. Niecała 10—13.

OPTYK samodzielny wszechstronnie obeznany z wyrobem szkieł optycznych natychmiast poszukiwany na dogodnych warunkach. Oferty „O. S.” Rudolf Mosse, Marszałkowska 124.

Obuwie na raty najlepszy wybór szewców. Obstalunka gotowe. Sienkiewicza 3.

POTRZEBUJESZ nauczycieli, korektorów, repletorów, wykładowczych, bony, freblanki, wstap lub telefonuj do Państwowego Urzędu Pośredniczącego Pracy, Ciepla Nr. 21, wejście do placu Mirowskiego, telef. 232-16.

Potrzebny zdolny czeladnik do gotowania męskiego i damskiego obuwia. Sienna 72, szewc.

Płyty zgrane połamane kupuj lub zamieniam na nowe. Plac najwyższą cenę. Przyjmuję się również do reparacji wszelkie instrumenty muzyczne. Felgenbaum, Bielańska 1.

3 PŁASZCZE damskie eleganckie po 150 tysięcy. Dwa palta na 15-letnie panienki po 110 tysięcy. Dwa garnitury męskie marynarkowe po 320 tysięcy. Sakpalla męskie 230 tysięcy. Sprzedam zaraz. Złota 34—20 Handlarze wylączeni.

Potrzebne repaserki, strikopłaski, maszynki do grubych maszyn. Zgłaszać się do fabryki trykotaży. Żelazna 67.

Szwaczki do bielizny oraz do wydatnia za dom poszukiwane. Goldszajn, Muranowska 30, m. 32.

NA RATY!

najtaniej i najkorzystniej Ubiorы męskie, damskie i dzieciinne

tylko **TWARDA 20, sklep** telefon 112 01.

Choroby płucne skutecznie leczy „BALSAM THIOCOLAN AGE” Używa się za poradą lekarza. Sprzedają apteki. APTEKA A. Gaseckiego w Warszawie.